

Függelék.

Függelék.

A 61. §. 385. pontjához.

Utasítás

a fürdőkülönítmények és fürdőörsök számára

Bevezető rendelkezések.

„Fürdő“ alatt ebben az utasításban minden olyan helységet, illetőleg házcsoporthoz vagy telepet kell érteni, amelyet a gyógyulásra vagy üdülésre vágyó közönség időnként nagyobb számban látogat.

„Fürdőkülönítmény“, illetőleg „Fürdőőrs“ az, amely a fürdőidény alatt ilyen helyeken felügyeleti szolgálatot végez.

„Fürdőidény“ alatt általánosságban a június 15-től szeptember 15-ig terjedő időt kell érteni. Az ettől való eltérést a „Különleges utasítás“ szabályozza.

A csendőr személyes magatartására és a szolgálat teljesítésére stb-re vonatkozó itt nem szabályozott szervezeti és szolgálati rendelkezésekre a Szut. és egyéb idevágó utasítások és szabályok határozványai mértékadóak.

A helyi vonatkozású részletkérdéseket az előljáró szárnyparancsnokságok a Szut. 66. pontja értelmében örsönként, illetőleg különítményenként „Különleges utasítás“-ban szabályozzák. A „Különleges utasítás“ szerkesztésére a vázlatot jelen utasítás „a“ melléklete tartalmazza.

1. §.

A fürdőügyeleti szolgálat célja. Illetékesség. Alárendeltség.

1. A fürdőügyeleti szolgálat célja a fürdők, üdülőtelepek területén a közcsend, közrend és közbiztonság fenntartása.

2. Ezt a szolgálatot a területileg illetékes őrsök látják el, melyeket a fürdőidény tartamára szükség szerint meg is lehet erősíteni. Őrsállomáshelyeken kívüli fürdőhelyeken a belügyminiszter a kerületi parancsnokság javaslatára ideiglenes fürdőkülönítmény felállítását engedélyezheti.

3. Az egyes fürdőkülönítmények és fürdőőrsök működési területe a rájuk vonatkozó „Különleges utasítás“-ban van meghatározva.

4. Az idegenforgalomhoz, valamint az üdülést, illetőleg gyógyulást kereső közönség zavartalan nyugalomához fűződő országos érdekekre tekintettel, a szolgálatot fokozott gondossággal kell ellátni.

5. A fürdőügyeleti szolgálat kiterjed a fürdők közelében fekvő mindama vasút-, hajó-, autóbuszállomásokra, megállóhelyekre, útszakaszokra, útkeresztezésekre és egyéb olyan tereptárgyakra, amelyeknek létesítése és fentartása a fürdőélet zavartalan kényelmének biztosítását célozza.

6. Olyan gyógy- és üdülőhelyeken, ahol hatósági (fürdő) biztos működik, ott erre a területre vonatkozóan — az 1. pontban meghatározott feladatok tekintetében a Szut. 10. és 13. pontjaiban foglaltak figyelembevételével — a fürdőkülönítmény (fürdő-őrs) közvetlenül a hatósági (fürdő-) biztos rendelkezésére áll.

A fürdőkre fennálló különleges törvényes és hatósági intézkedések betartásáról elsősorban a fürdőigazgatóságok (felügyelőségek) gondoskodnak. Ebben a tevékenységükben őket a fürdőkülönítmények és fürdőőrsök — mint a törvényes rendelkezések végrehajtásának ellenőrzői — támogatják.

A fürdőkülönítmény (fürdő-őrs) parancsnoka köteles ennél fogva a fürdőidény alatt a fürdőbiztossal és fürdőigazgatósággal állandó és személetes érintkezést fenntartani.

A fürdőkülönítményeknek és a fürdőőrsöknek helyi rendészeti ügyekben a községi közegekkel szemben kifejtendő felügyelő és támogató tevékenysége fokozott legyen.

7. A fürdőkülönítmény csendőri alárendeltsége azonos a területileg illetékes őrsével. A különítmény parancsnoka a területileg

illetékes őrsparancsnokot a közbiztonsági viszonyok felől minél gyakrabban tájékoztatni köteles.

A területileg illetékes őrs a fürdőkülönítmény anyaőrsét képezi.

2. §. Létszám. Legénység.

8. A különítményeknek, valamint a fürdőőröknek a fürdő-idény alatti létszámát a kerületi parancsnokság állapítja meg. A létszámot vezényléssel kell betölteni, illetőleg kiegészíteni.

A fürdőőrökkel és különítményekkel rendelkező szárny-parancsnokságokhoz a kerületi parancsnokság szükség szerint polgári ruhás nyomozókat vezényeljen.

9. A legénység fürdőszolgálatra való kiválasztásánál nagy súlyt kell helyezni az erkölcsi megbízhatóságra, jó megjelenésre és sima modorra. Olyan különítményekre (fürdőőrökre), amelyeknek körletében külföldiek gyakrabban vagy nagyobb számban fordulnak meg, idegen nyelvet beszélő csendőrök beosztásáról lehetően gondoskodni kell. Németül beszélő csendőr minden forgalmasabb különítményen legyen.

10. A fürdőszolgálat különleges voltára és az olyan fontos helyi és személyi ismeretre való tekintettel irányadóul szolgáljon, hogy a fürdőszolgálatra vezényelt legénységnek legalább kétharmada, az előző fürdőévadban már ott vezényelve volt, helyi viszonyokkal teljesen ismerős csendőr legyen. Ezeknek fele a területileg illetékes őrsről legyen vezényelve. Ezzel a fokozatos felváltásra is mód van, amire mindig törekedni kell.

Fürdőkülönítmény parancsnokának a viszonyokkal ismerőst, lehetően a területileg illetékes őrsparancsnokhelyettest kell ki-nevezni.

A fürdőszolgálatra alkalmas legénységet épp úgy, mint az egyéb különleges szolgálatra tekintetbe jöhető csendőröket, előre ki kell választani és a kerületi parancsnokságnál nyilvántartani.

11. Szabadság a fürdőügyleti szolgálatra beosztott legénységnek a fürdőidény alatt csakis mulhatatlanul sürgős ügyekben és csakis a legrövidebb időre engedélyezhető.

3. §. Személyes magatartás.

12. A gyógyfürdő- és üdülőhelyeket felkereső bel- és külföldi vendégek a közbiztonsági szolgálatot ellátó közegektől megkülönböztetetten előzékeny és tapintatos elbánást várhatnak.

Ilyen helyeken a közvélemény fokozottabban hajlik arra, hogy az egyes csendőr viselkedése után ítélje meg az egész testületet, tehát az egyesek magatartásától és munkájától függ ennek az ítéletnek kedvező vagy kedvezőtlen volta.

Itt minden ballépés — legyen annak alapja fontoskodás, hatalmaskodás vagy más hasonló hiba, — hamar köztudomásúvá válik, sőt azt a napilapok is közölhetik. A fürdőügyleti szolgálatot tel-

jesítő csendőrnek tudnia kell tehát, hogy a gyógyulni és üdülni akaró közönség szorosan vett személy- és vagyonbiztonságának megóvásán kívül azt is biztosítani kell, hogy a vendégek törvényes keretek közötti egészségápolását, pihenését, üdülését és szórakozását senki és semmi se háborgassa.

Mind szolgálatban, mind szolgálaton kívül is gondosan kerülnie kell mindazt, ami a fürdővendégekben azt az érzést kelthetné, hogy ők valamely, a közbiztonságra veszélyes helyen tartózkodnak, személyük, vagyonuk, testi épségük vagy egészségük veszélyben forogna.

Ha a csendőrnek a fürdőközönség vagy fürdőszemélyzet valamely tagjával szemben fel kell lépnie, ez általában tapintatosan, a szükséghez képest erélyes hangon történjék. Ezekkel szemben a fürdőügyeleti szolgálatot teljesítő csendőr használja általában a „*kérem... felkérem... szíveskedjék... méltóztassék...*” és hasonló simább kifejezéseket. Áll ez különösen azokra az esetekre, amidőn valamely tiltott cselekmény elkövetése figyelmeztetéssel még megelőzhető. Más esetekben a Szut. idevágó rendelkezései mértékadóak.

Az igazoltatás helyét, idejét és módját jól válassza meg a csendőr. Ha ez szükséges, ne történjék feltűnéstkeltő vagy megsebzényítő módon.

Fontos, hogy a nők szeméremérzetét a csendőr meg ne sértse. Női öltözőkbe (kabinokba) nyomós indok nélkül sohasem, ilyennek fennforgása esetében is csak kellő tapintattal lépjen be. A női öltözők (kabinok) közelében a csendőr egyáltalában különös tapintattal teljesítse szolgálatát.

Ha a csendőrtől bárki oly idegen nyelven kér felvilágosítást, amit ő nem beszél, úgy a nála lévő idegen nyelvű útmutató könyvecske alapján adja meg mindenkor a legnagyobb készséggel a szükséges útbaigazítást. Ha a vonatok vagy hajók érkezésére és indulására nézve érdeklődnek tőle, úgy a nála lévő menetrend-kivonat alapján adja meg szintén a szükséges felvilágosítást.

Szolgálatban a sétányokon vagy a fürdő más nyilvános helyein leülnie, üdülővendégeket kényelmükben feszélyeznie, dohánnyoznia, tilos.

Gyanús korcsmáknak, mulatóhelyeknek szolgálaton kívüli látogatására fennálló tiltó rendelkezéseket a fürdőügyeleti szolgálatot teljesítő csendőr a legnagyobb önfegyelméssel tartsa be.

A cselédekkel, vagy az állásához nem illő más személyekkel magánügyben ne érintkezzék.

13. A fürdőkülönítmény (fürdőörs) parancsnoka a hatósági fürdő biztossal és a fürdő igazgatóságával (felügyelőségével) naponta érintkezzék és ezeknek a csendőrségi utasításokkal összefüggő és törvényes rendelkezéseken alapuló felhívásait (megkéréseit) hajtsa végre és méltányos kérelmeiknek tőle telhetően tegyen eleget.

Ha a fürdőkülönítmény (fürdőörs-) parancsnok alárendeltjei valamelyikénél olyan fogyatkozást észlelne, mely az illetőnek ottani további meghagyása esetében a szolgálat ellátására káros kihatással lehetne, az illető felváltása (áthelyezése) iránt a szárnyparancsnoksághoz azonnal és közvetlenül tegyen jelentést.

4. §. Szolgálat.

14. A fürdő- és üdülőtelepek viszonyai lényegesen különböznek egymástól, ezért forgalmasságukhoz képest a következő szolgálatok vezénylése jöhet figyelembe.

1. Telepügyelet (Tü.).
2. Forgalmi rendészet a telepen (Fgr.).
3. Fürdő (strand) ügyelet (Fü.).
4. Piacügyelet (Pü.).
5. Nyomozósolgálat.
6. Idegenrendészetet ellenőrző szolgálat.
7. Ellenőrző szolgálatok (E.) és
8. Közlekedésrendészet a fürdőtelepen kívül.

1. Telepügyelet.

15. A telepügyelet az a rendes felügyeleti szolgálat, amelyet a fürdőtelep területén teljesítenek a járőrök. Erre nappal egy-, éjjel pedig elvben két főből álló járőrt (járőröket) kell vezényelni. Nagyobb, zárt és jól kivilágított fürdőhelyeken kivételesen meg van engedve éjjeli időben is egy főnek a vezénylése, vagy két főnek, de a nappali járőr részére előírt felszereléssel.

A fürdőtelepet e szolgálat szempontjából őrzőjáratokra (körzetekre) kell osztani. Ha az őrzőjáratban vasút- vagy hajóállomás van, úgy a járőrnek minden vonat, illetőleg hajó érkezésénél és indulásánál meg kell jelennie.

Ahol a vasút- vagy hajóállomás igen forgalmas és a teleppel nincs a legszorosabb területi összefüggésben, ott ezeknek az állomásoknak a területe külön őrzőjáratot (körzetet) alkosson.

Nagyobb különítményeken a telepügyeletet feltétlenül egy külön állandó szolgálati csoport teljesítse és az egyes őrzőjáratokba lehetően mindig ugyanaz a legénység kerüljön.

A telepügyeleti járőrök különös gondot fordítsanak a strandidő alatt rendszerint üresen maradt villák felügyeletére.

A járőrnek felügyeleti területén mindig feltalálhatónak kell lennie; körzetét csak fontos szolgálati okból hagyhatja el, amiről a különítmény (örs-)parancsnoknak a legrövidebb úton haladéktalanul jelentést kell tennie.

2. Forgalmi rendészet a telepen.

16. A nagyobb fürdőhelyek megnövekedett gépjármű forgalma szükségessé teszi, hogy időközönként a forgalmasabb útkeresztezéseknél, a forgalom irányítására nappal és a szükséghez képest éjjeli időre is áttérjedően, közlekedési őrsem állíttassék fel. Erre a szolgáltatásra rátermett, kellően begyakorolt csendőröket és lehetőleg mindig ugyanazokat kell alkalmazni.

Ott, ahol megfelelő községi rendőrség áll rendelkezésre, ezt a szolgáltatást lehetőleg az végezze. A szárnyparancsnok a községi előjárósággal erre vonatkozóan állapodjék meg.

Az őrsemek előjárók vagy feljebbvalók előtt tiszteletadást csak akkor teljesítenek, ha szolgáltatuk ebben őket nem akadályozza. Ellenőrző előjáróknak nem tartoznak elébe menni, hanem helyükön maradva bevárják, míg az előjáró alkalmas pillanatban melléjük lép.

3. Fürdő (strand-) ügyelet.

17. Nagy fürdőhelyeken, illetőleg strandokon indokolt, a szükséghez képest, a rendfenntartásra és kabinlopások megakadályozására ilyen szolgáltatnak külön való vezénylése, mert ezt a szolgáltatást rendszerint a körzetbeli telepügyeleti járőr teljesíti.

A strandügyeleti járőrök egy főből állnak.

Az ilyen ügyeleti járőr — tekintettel arra a tapasztalatra, hogy a fürdőző közönségre az egyenruhás csendőr jelenléte zavaróan hat — szolgáltatást csak a kabinoknál, megfigyeléseit pedig, csak kívülről a strand széléről eszközölheti. A strandozók közötti portyázás tilos.

A kabinlopások megakadályozását illetően a különítmény vagy őr parancsnoka hasson oda, hogy elsősorban a fürdőszemélyzet legyen kötelezve a kabinok, illetőleg a fürdőzők ilyen szempontból való szigorú megfigyelésére.

Itt is arra kell törekedni, hogy erre a szolgáltatásra lehetőleg mindig ugyanaz a legénység vezényeltessék.

A fürdő (strand-) ügyeleti járőröket 6, nagy melegben 4 óránként fel kell váltani.

4. Piacügyelet.

18. A fürdőtelep piacán a rendészeti szabályok betartásának ellenőrzésére elsősorban a helyi rendészetet végző közegek vannak hivatva. A csendőr szolgálata itt főleg a helyi rendészeti közegek ellenőrzésére terjedjen csak ki.

Ezt a szolgáltatást tehát a legkisebb mértékre kell szorítani, esetleg a körzetbeli telepügyeleti szolgálattal összekötni.

5. Nyomozó szolgálat.

19. A fürdőügyleti járőr csak csekélyebb jelentőségű vagy halaszthatatlanul sürgős ügyekben folytasson nyomozást és pedig rendszerint csak felügyeleti területén.

Ha olyan bűncselekményről szerez tudomást, amelynek nyomozása hosszabb időt vesz igénybe, vagy felügyeleti körzetének nagyobb távolságra való elhagyását követelné meg, úgy csak a legszükségesebb nyomozati cselekményeket fogantatás (helyszínt őrzi, bűnjeleket vagy személyeket őrizetbe vesz vagy elfog stb.) és a különítmény (ors-) parancsnokának a legrovidebb úton tegyen jelentést.

Az ilyen nyomozó szolgálatra a továbbiakban az őrs (különítmény) a Szut. 405. pontjában foglaltak szerint más járőrt vezényel ki.

A fürdőkülönítmény csak kisebb jelentőségű ügyek nyomozását végezheti önállóan. A nagyobb, vagy feltűnést keltő bűncselekmények nyomozását (kiderítetlen esetek pótnyomozását) mindig a területileg illetékes őrs végzi, esetleg bekapcsolva a különítményt is. A különítmény parancsnoka a tudomására jutott ilyen eseteket köteles azonnal jelenteni a területileg illetékes őrsparancsnokságnak.

6. Idegen rendészetet ellenőrző szolgálat.

20. A fürdőtelepeken — közbiztonsági szempontból — rendkívül fontossággal bír az idegenrendészet fokozott ellenőrzése. Áll ez főleg a nagy idegenforgalmu fürdőhelyeken.

A megelőző szolgálat szempontjából a fürdőtelepek szállodáiban, vendéglőiben, penzióiban és idényüzletekben alkalmazott összes idegen illetőségűeket, továbbá az engedéllyel bíró kéjnlöket előéletükre nézve mindenkor priorálni kell, tekintet nélkül arra, hogy a nyomozó kulcsban vagy az államrendészeti zsebkönyvben mint körözött vagy gyanús egyének szerepelnek-e vagy sem. Ezekről az idegenekről és a priorálás eredményéről nyilvántartást kell felfektetni. A priorálás eredményéhez képest az idegeneket és ezek érintkezési körét különös figyelemmel kell kísérni.

Állandóan ellenőrizni és éber figyelemmel kell kísérni a szállodák, fogadók és penziók vendégeit is, az idegenrendészet szempontjából (Szut. 364. p.).

Az ellenőrzéseknél fokozott tapintattal kell eljárni és ügyelni arra, hogy a vendégeket az elkerülhetetlen szükséges mértéken túl ne zavarjuk és az aprólékos hibáknak felesleges módon való firtatásával azokat el ne riasszuk.

Külföldieknek a Szut. 59. §-ában előírt ellenőrzését, tekintettel az idegenforgalomhoz kapcsolódó nemzetgazdasági érdekekre, fokozott tapintattal kell végezni. Amilyen fontos azonban a velük szemben tanusítandó tapintat, éppen annyira elkerülhetetlen — állambiztonsági szempontból — azok éber megfigyelése.

Közbiztonsági szempontból az idegenek fokozott megfigyelése azért is szükséges, mivel a fürdőhelyeket előszeretettel keresik fel a közbiztonságra veszélyes egyének, mint szélhámósok, hamiskártyások, zsebmetszők, szállodai és besurranó tolvajok, kabinfoosztogatók, stb.

A csendőr már a vasút-, hajó-, komp- és autbuszállomásokon megfigyeli és megfigyelteti az érkezőket és távozókat. Kétségtelenül gyanús, vagy az általa személyesen ilyennek ismert egyének (kéjnök, szokásos büntetettek, csavargók stb.) tovább haladását még az állomás területén akadályozza meg. A fürdőtelepről való eltávolításuk iránt az őrs- (különítmény) parancsnokságnak rövid úton tegyen azonnal jelentést. A megfigyelés terjedjen ki a fürdőhelyre érkező gépjárművekre és az azokon érkező személyekre is. Természetszerűen nagyon ügyel, hogy a közönséget feleslegesen ne zaklassa.

Ezt az idegenrendészetet ellenőrző szolgálatot teljesíthetik a telepügyleti járőrök, a különítmény esetleges állandó nyomozó járőrei, de nagyobb idegenforgalom idején erre külön járőröket is lehet vezényelni.

A fürdőszolgálat eredményes teljesítésének egyik további feltétele, hogy nagyobb, mozgalmasabb fürdőhelyen vagy nagyobb mértékű látogatottság esetében — úgymint vásár- és ünnepnapokon — a polgáriruhás nyomozók is bekapcsolódjanak a megfigyelő szolgálatba. A szárnyparancsnoksághoz vezényelt polgári ruhás nyomozók a megfigyelő szolgálatukat a szárnyparancsnok irányítása szerint kötelesek ellátni.

A fürdőszolgálattal kapcsolatos megfigyeléssel összefüggésben nem lévő ügyekben (nagyobb bűncselekmény stb.) a fürdőőrs közvetlenül a nyomozó alosztálytól kérje polgári ruhás nyomozó vezénylését.

7. Ellenőrző szolgálat.

21. Az ellenőrző szolgálatnak a szolgálatban álló járőrök számához kell igazodnia.

Az ellenőrzések számát illetően mértékadó legyen, hogy az ellenőrzés legalább is naponta történjék, ahol pedig a járőrök száma vagy egyéb okok azt szükségessé teszik, fokozatosan mind sűrűbb legyen. Nagyobb létszámú különítményen — ha szükséges — ellenőrzésre egy második tiszthelyettest is be kell osztani.

Az ellenőrző járőr zártabb fürdőtelepen és ahol a telepügyleti járőr éjjeli dőben is egy főből áll, szintén lehet csak egy fő. Ezt a kivételes vezénylést a különleges utasításban kell szabályozni.

8. Közlekedésrendészet a fürdőtelepen kívül.

22. Fürdőtelepeken kívül áthaladó műutakra — ha a fürdőidény alatt különösen vásár- és ünnepnapokon s azt megelőző és követő napokon a rendkívüli forgalom indokoltá teszi — rendszerint a

területileg illetékes őrök által e célra külön vagy egyéb szolgálattal kapcsolatosan, a forgalomrendészet ellenőrzésére járőröket kell vezényelni. A különítmények — ha e szolgálat vezénylésének szükségességét látják — külön is kötelesek a területileg illetékes őröt eziránt megkeresni. Erre a szolgálatra az illetékes közlekedési őr is bevonható.

23. Hogy a felsorolt nyolc szolgálat közül melyiket vezényelje a különítmény és melyiket a területileg illetékes őr, úgyszintén azt, hogy az egyes szolgálatok milyen mértékben vezényeltessenek, — a fürdőtelep viszonyai szerint, — a különleges utasításban kell megállapítani.

24. Irányadóul szolgáljon, hogy — amennyire csak a viszonyok megengedik — a fürdőszolgálatot teljesítő legénységet, a nem szorosan vett fürdőtelepi szolgálatoktól mentesíteni kell.

A legtöbb fürdőtelepen tehát csak telepügyeleti és ellenőrző szolgálat fog a fürdőszolgálatot végző legénységre hárulni.

25. A felsorolt szolgálatokkal kapcsolatosan és az azokban körülírt irányelveken és szolgálati ténykedéseken kívül a fürdő-különítmény (őr) parancsnokság tennivalói a rendes feladatok keretében különösképen az alábbiak:

a) Ellenőrzi a vendéglők, kocsmák és kávéházak nyitvatartására fennálló törvényes rendelkezések és az illetékes hatóságok által kiadott intézkedések betartását és végrehajtását.

b) A közszemérmert és a közerkölcsöt sértő minden viselkedést meggátol.

A kéjnjöket és más erkölcstelen személyeket és gyanús házakat megfigyeli és adott esetben a hatósági (fürdő-) biztosnak jelentést tesz.

c) Az engedély nélkül házalók, koldulók, könyöradománygyűjtők, vándoriparosok, mutatványosokkal és utcai zenészekkel szemben a szabályok szerint jár el.

d) Munkakeresés ürügye alatt, vagy egyébként csavargáson tettenért egyéneket az illetékes hatóságokhoz elővezeti.

e) Felügyel az úrendészeti szabályok betartására. Különösen, hogy a hajtás, lovaglás és kerékpározás csak az erre kijelölt úton történjék.

Ellenőrzi és szükség esetén irányítja a gépjárművek közlekedését. Meggátolja a sebeshajtást.

f) A 6. pont utolsó bekezdésében foglalt felügyelő és támogató tevékenysége különösen a szekereknek, kocsiknak, autóknak és motorkerékpároknak a számukra kirendelt helyen való tartózkodására; a köztisztaságra és közegészségre vonatkozó hatósági szabályoknak a piacokon, üzletekben és hetivásárokon való betartására, végül a virágcsoportok, fák és egyéb díszültetvények megrongálásának megakadályozására terjedjen ki.

g) Az ebeknek pórázon és szájkosárral való vezetésére vonatkozó hatósági rendelkezéseket betartatja.

h) A sétányokon megakadályozza a szabadközlekedést gátló

minden nagyobb csoportosulást és minden olyan jelenséget, amely a közönséget zavarhatná.

i) Ellenőrzi, hogy a nyilvános táncok, mozgófénykép- és színelőadások, álarcos menetek, hangversenyek, tüzijátékok, állatseregletek, cirkuszok, lovardák, körhinták, mutatványosok stb. hatósági engedély alapján működnek-e, illetőleg az engedélyben foglalt rendelkezésekhez alkalmazkodnak-e? (Szut. 371. pont.)

A mozgófényképelőadások ellenőrzésénél különös gondot fordít a Szut. 372. pontjában előírtakra.

A csendőr ezekben a helyiségekben szolgálatilag csak akkor lépjen be, ha a rend fenntartására hivatott közeg karhatalmi támogatásra szorul, vagy ha fellépése fontos szolgálati okból szükséges.

k) Emlékművek, szobrok, művészi tárgyak, padok, lámpák, útmutatók, tilalmitáblák és hasonló tárgyak megrongálását vagy bemocskolását lehetően meggátolja, az ilyenekkel kapcsolatos kihágások esetében, az érvényben lévő rendelkezésekhez mérten eljár.

l) A szerencsejáték által elkövetett kihágásokkal szemben eljár.

Zártkörű helyiségben (kaszinóban) netalán megállapított vagy gyanítható hazard (kártya) játékról az illetékes közigazgatósági hatóságnak (hatósági biztosnak) írásban jelentést kell tenni. Ilyen helyiségbe azonban csupán a tiltott szerencsejáték tényének megállapítása, illetőleg megszüntetése végett belépni tilos.

m) Erkölcstelen, vagy jóízlést sértő viselkedés és öltözködés, továbbá tiltott dohányzás, csónakkal a fürdő (viz) tiltott területére való behatolás eseteiben elsősorban a fürdőközegek útján való figyelmeztetést kell alkalmaznia. Hogyha ez nem használ, akkor személyesen kell eljárnia. A fürdőzők ilyen irányú viselkedését a csendőr, amennyire csak lehet, feltűnés nélkül figyelje meg, mert a fürdőzők közötti gyakori és huzamos járkálása a vendégeket szélezheti.

n) A fürdőkülönítmény (fürdőörs) parancsnokának legyen gondja arra, hogy a fürdő igazgatósága (felügyelősége), illetőleg a községi elöljáróság őt minden külföldi megérkezéséről rövid úton haladéktalanul értesítse.

A fürdőhelyen megfordulókról esetleges adatszerzés céljából megbízható szállodai stb. alkalmazottak, hordárok, sofőrök híradásának megszervezése is kívánatos.

o) Felügyel a hajóállomásokon, hogy az érkező és induló hajókat a fürdőzők és csónakázók ne közelítsék meg.

p) Ellenőrzi, hogy a csónakok rendszámmal el vannak-e látva és a vitorlásvezetők igazolvánnyal rendelkeznek-e.

26. Előrelátható nagyobb forgalom esetére a szárnyparancsnokságtól idejében kell a különítmény (örs) megerősítését kérni.

Sürgős szükség esetében a megerősítést a szomszédos különítmények (örsök)-től közvetlenül is lehet kérni.

27. A rendkívüli eseteket a fürdőkülönítmény helyett a területileg illetékes örs jelenti be. (Szut. 90. §.)

28. Kisebb fürdőhelyek felügyelésére, melyeken különítmény nincsen, az illetékes őrs járőrei kerékpáron is vezényelhetők. Hoszszú, vagy nagy kiterjedésű villasorok leportyázására, a fürdőidényen kívül is, egyes járőrök kerékpáron szintén kivezényelhetők.

29. Indokolt esetben polgáriruhás csendőr igénybevételével nem szabad késlekedni.

30. Légi ellenőrzést a területileg illetékes őrs végzi.

31. Fürdőhelyeken fokozott mértékben szükséges az, hogy a bűnözésre hajló és a közbiztonságra veszélyes egyéneket a csendőr gyakori megfigyeléssel a büntetendő cselekményektől visszatartsa és idejekorán való közbelépés által a szándékolt bűncselekmények elkövetését vagy a már megkezdett bűncselekmények végrehajtását megakadályozza. Itt fog mutatkozni az eredménye annak, ha a csendőr alapos helyi és személyi ismerettel rendelkezik, ügyes és megbízható besúgókat alkalmaz, — mindenütt és mindenkor gyorsan intézkedik, — körültekintéssel és lelkiismeretes alapossággal jár el.

32. Mint katona, sohase feledkezzék meg arról, hogy a netán polgári ruhában megjelenő előjáró vagy feljebbvalójával szemben — annak felismerésének pillanatától — nemcsak fegyelmezett magaviseletet köteles tanusítani, hanem vele szemben megkülönböztetett tisztelettel, tapintattal és készséges előzékenységgel viselkedjék.

33. Oly fürdőkülönítményeken (fürdőörsökön), amelyek a legénység vásár- és ünnepnapokon túlzottan igénybe van véve, hetenként egy hétköznapot pihenő napként ki kell jelölni.

Ha a fentiek szerint kijelölt nap ünnepnapra esik, akkor a pihenőnapot a reá következő napon kell megtartani.

A kijelölt pihenőnapon^a a könnyítések annyiból állhatnak, hogy a kimenők ugyanolyan szabályozást nyernek, mint vásár- és ünnepnap.

Azokat a fürdőörsöket és fürdőkülönítményeket, melyeken hétköznap pihenőnap tartható, a szárnyparancsnokság a „Különleges utasítás“-ban jelöli meg. Ugyancsak abban határozza meg, hogy ez a pihenőnap a hét melyik napjára esik.

34. A fürdőügyleti szolgálat ellátásának egyéb részleteit (fürdőtelepi őrjárat beosztást, járőrök elosztását és felváltását, pihenést, étkezést, stb.) a mindenkori helyiviszonyok figyelembevételével szerkesztett „Különleges utasítás“ szabályozza.

5. §. Öltözet, fegyverzet, felszerelés.

35. Fürdőhelyeken szolgálatot teljesítő járőrök öltözete, fegyverzete és felszerelése a c) mellékletben foglalt áttekintésben van meghatározva.

Miután meleg időben a járőr ruházata nyári szövetroha, a kerületi parancsnokságnak gondoskodnia kell, hogy a fürdőszolgálatra kiválasztott legénység megfelelő ilyen ruházattal rendelkez-

zék. Ugyancsak intézkednie kell, hogy a legénység síma cúgoscipővel el legyen látva.

A vezényelt legénységet 30 darab tartaléktölténnyel kell útbaindítani. Ezt a tartalékkészletet az irodában kell őrizni.

36. A szigorú mértékkel mért tiszta, csinos, szabályos és egyöntetű öltözködésre nagy súlyt kell helyezni. A fürdőkülönítmény (fürdőörs) parancsnok kötelessége, hogy járőreinek öltözködését és felszerelését fokozottabban ellenőrizze és állandóan gondoskodik arról, hogy öltözködés tekintetében mind szolgálatban, mind szolgálaton kívül szabálytalanság vagy hanyagság ne forduljon elő. Tartsa minden egyes alárendeltjével együtt szem előtt, hogy a fürdőtelepen valamennyien a közönség részéről ilyen tekintetben is fokozott megítélésnek vannak kitéve.

Egyebekben a Szut. 28. §-ában foglaltak irányadók.

6. §. Oktatás.

37. A fürdőkülönítmények (fürdőörsök) legénységének a fürdőidény alatti oktatása a fokozott szolgálathoz, az időszerűséghez, valamint a helyi viszonyok által megkívánt gyakorlatias ismeretek megköveteléséhez igazodik.

38. A fürdőszolgálatot teljesítő legénység a napirendszerinti foglalkozás és a foglalkozási jegyzékben előírt anyag átvétele alól fel van mentve, azonban a különleges utasításban — félhavi csoportokra osztva — meg kell jelölni a Szut.-nak, kihágási büntető-törvénykönyvnek, közlekedési szabályzatnak azokat a részeit, amelyeknek tudása és alkalmazása a fürdőszolgálat alatt elsősorban fontos, továbbá azokat a törvényeket, rendeleteket, szabályrendeleteket és parancsokat, melyek a fürdőszolgálattal szorosan összefüggnek s amelyeknek állandó oktatása szükséges.

Ezenkívül a helyi viszonyokat illetően különös gonddal kell még oktatni:

A fürdőhely körletének leírását, különös tekintettel mindazokra az ismeretekre, illetőleg adatokra, amelyek az idegenek tájékoztatására alkalmasak. (Vasút-, hajó-, komp-, autó- stb. közlekedés, posta, telefon, távirda, községháza, orvos, fogorvos, szülésznő, gyógyszertár, különböző üzletek, autó- stb. javítóműhelyek, szállodák, kirándulóhelyek, zárórai korlátozások, fürdő gyógyhatása stb.)

A helyi viszonyokról minden csendőrnek annyira tájékozva kell lennie, hogy bárki kérdezősködésére azonnal megbízható felvilágosítást adhasson.

Továbbá oktatni kell:

A jelen utasítást a „Különleges utasítás“-sal.

A Szut. és a Nyut.-nak ebben felsorolt §-ait.

A helyi viszonyokkal kapcsolatos törvényes rendelkezéseknek a csendőrség szolgálatát érintő részét.

A Frommer-pisztoly ismeretét.

A parancsnok kötelessége, hogy az oktatandó anyag átvételére a legalkalmasabb napokon foglalkozási időt állítson be.

Az oktatás olyan legyen, hogy a legénység a reája háruló különleges szolgáltatokat kifogástalanul és fennakadás nélkül elláthassa.

Egvéhként a napirendszerinti foglalkozás alóli felmentésre való tekintettel a legénységet saját érdekében is az önképzésre figyelmeztetni kell.

39. Írásheli, számtani és rajzfeladatokat a fürdőszolgálatot teljesítő legénység a fürdőidény alatt a „Különleges utasítás“-ban előírt mértékben végez. Nagvobb. forgalmas fürdőhelyeken a legénységet ezek alól teljesen fel kell menteni.

40. Az oktatáshoz szükséges szolgálati könyvekről és tansegédletekről („b“ melléklet) az előljáró osztályparancsnokság (gazdasági hivatal) gondoskodik.

41. A katonai gyakorlatok (közbiztonsági, csatár- és járőrtovábbképzés) időközönkénti megtartását a „Különleges utasítás“ szabályozza.

7. §. Elhelyezés.

42. A fürdőszolgálatra vezénvelt legénységet lehetően az örs-laktanyában kell elhelyezni, egyébként részére külön elhelyezést kell biztosítani.

A világos, száraz és a testület tekintévének megfelelő külön elhelyezésről az előljáró osztályparancsnokság gondoskodik.

Nem lehet ez kocsmával vagy vendéglővel egy épületben, pince- vagy padláshelyiségben, alsóbbrendű alkalmazottak környezetében, istálló stb. hasonló helyiségek közvetlen szomszédságában.

Fontos az is, hogy a laktanya, illetőleg az elhelyezés a közönség által könnyen feltalálható legyen.

43. Címtábláról, bútorzatról, ágyneműről, utóbbiak mosatásáról, a helyiségek takarításáról stb. a „Különleges utasítás“ intézkedik.

44. A fürdőidény megszűntével felszabaduló bútorzat és berendezés téli tárolását — amennyiben ezek a területek illetékes örs laktanyájában helyeztetnének el — úgy kell intézni, hogy az ne zavarja az örs laktanyai rendjét.

45. A laktanyát (szállást) és körletét állandóan mintaszerű rendben és tisztán kell tartani.

Egyebekben a Szut. 21. és 22. §-ában irtakat kell a lehetőség szerint szem előtt tartani.

8. §. Élelmezés.

46. A legénység élelmezése elvben csak közigazdálkodás vagy közétkezés formájában történhetik. Az erre vonatkozó szükséges részleteket a „Különleges utasítás“ szabályozza.

47. Olyan fürdőkülönítményeken, ahol a közgazdálkodás (közétkezés) megalakítása leküzdhetetlen akadályokba ütközik, a léghygiénia kivételesen idegen konyháról is étkezhet, de fogyassza el az ételeket mindig a különítmény elhelyezési körletében. Ennek lehetővé tételéről a fürdőkülönítmény (fürdőőrs) parancsnok a szárnyparancsnokság és a közigazgatási hatóság támogatásával köteles gondoskodni. Ilyen esetben a részleteket a „Különleges utasítás“ szabályozza. (L! Cs—20. — 163. pontját.)

48. Az étkezési pénzt a fürdőkülönítmény (fürdőőrs) parancsnok előre beszedei és gondoskodik annak bizottsági kifizetéséről.

9. §. Iroda és pénztár.

49. A fürdőőrsök és különítmények a fürdőévad alatt a gyógy- és fürdőtelepek területén a 14. pontban felsorolt szolgáltatásokat vezénylő lajtrom alapján vezénylik.

50. Fürdőkülönítményeken az alábbi szolgálati előjegyzéseket, nyilvántartásokat és segédleteket kell vezetni, illetőleg őrizni:

- vezénylő lajtrom;
- iktatókönyv (kt. és bűnügyi, közönséges);
- sommásjelentések;
- tevékenységi naplók;
- közbiztonsági tevékenységi kimutatások;
- kiderítetlen esetek kivonatai (ezeket a területileg illetékes őrs is nyilvántartja);
- nyomozati értesítők;
- jegyzékkönyvecskék;
- nyomozókulcs;
- idegennyelvű útmutató könyvecske;
- vasúti és hajózási menetrendkivonat a járőrök részére;
- orvosi vizsgálati könyv;
- postai feladó, átvételi és kézbesítő könyv;
- író-, számoló- és rajzfüzete; (ha a „Különleges utasítás“ szerint erre kötelezve van)
- minősítvényi jegyek;
- gazdálkodási könyv (ahol közgazdálkodás vagy közétkezés van);
- átvételi okmány (esetleg leltár) a berendezésről;
- átvételi okmány (esetleg leltár) a szolgálati könyvekről;
- nyilvántartás a fürdőtelepen alkalmazást nyert idegekről;
- postai utalványszelvények;
- dohányfelvételi napló;
- előljárók, feljebbvalók stb. névlajstroma;
- örjárat beosztások (helyi);
- öltözeti táblázat;
- szobalajtrom;
- a különítmény körletének leírása és vázrajza lehetően 1:5000 arányban (ezt a szárnyparancsnok készíti el és adja ki);
- a fürdőkülönítmény „Különleges utasítás“-a;

bérmocsi (autó) díjszabás;
kimutatás a vasút, hajó, autóbusz érkezési és indulási idejéről.

51. A fürdőörsökön az irodavezetés — a 49. pont rendelkezését kivéve — változatlan. Köteles azonban a Csüsz. 9. mellékletében foglalt előjegyzéseken kívül vezetni, illetőleg őrizni:

Különleges utasítást;
Vezénylőlajstromot;
Idegennyelvű útmutatókönyvecskét;
Vasúti (hajózási, autóbusz, komp) menetrend-kivonatot a járóörök részére;

a fürdőtelep körletének leírását és vázrajzát lehetően 1:5000 arányban (ezt a szárnyparancsnok készíti el és adja ki);

örjáratú beosztást a fürdőtelepről;
nyilvántartást a fürdőtelepen alkalmazást nyert idegenekről;
bérmocsi (autó) díjszabást.

52. Időszaki beadványokat a fürdőkülönítmények nem készítnek. Ezeket helyettük a különítményparancsnokkal folytatott érintkezés alapján a területileg illetékes örs terjeszti elő.

53. A területileg illetékes örs az odaérkezett (a fürdőkülönítménynek ki nem adott) általános jellegű parancsokat és hivatalos közlönyöket oktatás, illetőleg kihirdetés végett hetenkint a különítménynek megküldeni köteles.

54. A fürdővendégekről való tájékozódás végett a területileg illetékes örsnek a minden hó 5, és 25-i sommás jelentéseiben tárgyalnia kell a fürdővendégek számát és pedig hármas csoportosítással:

- a) 1—8 napig;
- b) 8 naptól 6 hétig és
- c) 6 héten felüli tartózkodók szerint.

55. Az ideiglenes fürdőkülönítmények irodai-, írószer- és irodavilágítás költségeit az e célra folyósított átalányból kell fedezni.

56. A fürdőkülönítmények a megkezdett szolgálati előjegyzéseket, nyilvántartásokat és segédleteket, melyekre szükségük van, valamint az irattárt, okmányváltás mellett a területileg illetékes örstől vegyék át és a különítmény megszűnésekor mindezeket a folyó évekkel oda adják vissza.

57. A fürdőkülönítmény szolgálati könyveit és tansegédleteit — a különítmény szünetelése idejében — a területileg illetékes örs helyesbíti.

58. A fürdőörsök pénztár- és gazdászatzkezelési tennivalóit az Örgazdászatzkezelési utasítás idevonatkozó határozványai szabályozzák.

59. Ha a fürdőkülönítményen külön pénztárasztal nincsen, a pénzt az íróasztal „A” fiókjának középrészén kell elhelyezni.

V Á Z L A T

a fürdőkülönmények és fürdőőrsök részére a Szut. 66. pontja alapján kiadandó különleges utasítások tagozódásáról.

Cím:

Különleges utasítás.

a x i fürdőkülönmény (fürdőőr) számára.

A) Általános rész.

Alárendeltség.

Működési ideje (hó és nap).

Működési terület (szövegben és 1:5000-es vázrajzban).

Létszám. Felváltás ideje és részletei.

Különleges feladat.

Hatósági (bírói és közigazgatási) illetékesség.

A csendőr személyes magatartását érintő helyi jellegű különleges intézkedések.

B) Szolgálat.

Őrjárat beosztás (fürdőőrjáratok).

Járőrök száma nappal és éjjel, azok eligazítása, felváltása, pihenése, étkezése, ellenőrzése, pihenő napok.

C) Oktatás.

Oktatási anyag felsorolása.

A fürdő viszonyaival kapcsolatos különleges helyi és személyi adatok (különmény (telep) körlet leírás).

Írás, számolás, rajzolás mértéke.

Katonai gyakorlatok ideje.

A rendelkezésre bocsátott oktatási segédletek.

D) Öltözet és felszerelés.

Az általános fürdőutasításban és egyéb utasításokban (szabályban) előírtaktól eltérő különleges intézkedések (kerékpáros járőr, felszerelés stb.).

E) Irodai ügyvitel és pénztár.

Az általános fürdőutasítás keretén belül megengedett eltérések.
Nagyobb fürdőörsökön és különítményeken az irodai tennivalók végzésének mikénti megosztása a különítményparancsnok és helyettese között.

Illetmények (havizsold stb.) felszámítása, felvétele és kifizetése.
Pénzkezelés.

F) Elhelyezés.

Az elhelyezés megjelölése (esetleg vázrajzzal).

Címtábla, bútorzat, ágynemű.

Takarítási és mosatási tennivalók és azok költségeinek fedezése.

A berendezés téli tárolása, karbantartása, hasznavehetetlen cikkek pótlása.

Laktanyai stb. berendezés mikénti nyilvántartása (leltár, nyugta) átadása és átvétele.

G) Élelmezés.

A legénységi étkezés szabályozásának részletei (közgazdálkodás, közétkezés, ételek hazahordatása, napibetét stb.).

Konyhaberendezési cikkekkel való ellátása, használata, pótlása.

Függelék b) melléklet.

Kimutatás

azokról a szolgálati könyvekről és tansegédletekről, amelyeket a létszámhoz mérten az állandó őrrel nem egy laktanyában elhelyezett fardókülönítményeknek ki kell adni.

Folyó-szám	Szolgálati könyv (tansegédlet) megnevezése	Megjegyzés
1	Szut. (Cs-1.)	
2	Csüsz. (Cs-2.)	
3	Nyut. (Cs-4.)	
4	Órsgazdászatkezelési utasítás (Cs-13.)	
5	Törvényes rendelkezések kivonatos gyűjteménye (Cs-16.)	
6	Büntető törvénykönyv (büntett, vétség, kihágás.)	
7	Kihágások kézi könyve (Dr. Élthes-féle.)	
8	Szolgálati Szabályzat I. Rész.	
9	E-alap. Alapkiképzés.	
10	Közlekedési Kódex.	
11	Frommer-pisztoly ismertetése.	
12	Különleges utasítás.	
13	Nyomozókulcs.	
14	Államrendészeti Zsebkönyv.	
15	Idegennyelvű útmutató könyvecske.	

Á t t e k i n t é s

a fürdőhelyeken szolgálatot teljesítő járőrök szolgálati öltözetéről, fegyverzetéről és felszereléséről.

Ö l t ö z e t		Fegyverzet és felszerelés		E l v i e n d ő t á r g y a k	
n a p p a l	é j j e l*	nappal	éjjel*	n a p p a l	é j j e l*
1. Tollas csendőrka- lap. 2. Kímenő zubbony a kitüntetések sza- lagsávjaival, pan- talló, (melegben könnyű szövet- ruha.) 3. Félszárú csizma (síma, cúgos cipő viselése megen- gedve, könnyű szövetruhához kö- telező.) 4. Fehér szarvasbőr keztyű (fehér kö- tött keztyű vise- lése megengedve.)	1. Tollas csendőrka- lap. 2. Zubbony a kitün- tetések szalagsáv- jaival, pantalló (melegben könnyű szövetruha.) 3. Félszárú csizma (síma, cúgos cipő viselése megen- gedve.) 4. Barna, nyári kö- tött keztyű.	1. Pisztoly. 2. Kard. 3. Jelsíp- zsinór.	A Szut. 204. ponja szerint**	Zsebben járőrtáska nélkül. Az 1934. évi 11. szá- mú Cs. K.-ben közzé- tett 15.460/el. VII-c. 1934. sz. B. M. körren- delettel kiadott „Átte- kintés“ I. 1. és 4. füg- gőleges rovatában elő- írt tárgyak, idegen- nyelvű útmutató köny- vecske és kivonat a vasúti- (hajózási, autó- busz) menetrendből.	Zsebben és járőrtáskában. Az 1934. évi 11. számú Cs. K.-ben közzétett 15.460/el. VII-c. 1934. sz. B. M. körrendelettel ki- adott „Áttekintés“ I. 1., 2., 3. függőleges rovatá- ban előírt tárgyak (örs- körlet térképe, gyapot- rongy és táskaélelem ki- vételével), kivonat a vas- úti- (hajózási, autóbusz) menetrendből és idegen- nyelvű útmutató köny- vecske.
5. Ujjas vállgallér v. köpeny szükség szerint					

Megjegyzés: *éjjeli idő a Szut. 344. p. meghatározásától eltérőleg 22 órától 6 óráig tart.

**zárt és jól kivilágított fürdőtelepen felszerelése lehet úgy, mint nappal.

MELLÉKLETEK.

1. melléklet.

Az 5. §. 25. pontjához.

N.

Javd.

csendőrkerület.

(Név és rendfokozat)

Csendőreskü.

En ünnepélyesen esküszöm a mindenható Istenre, hogy Főméltóságú vitéz nemes nagybányai **HORTHY MIKLÓS**, mint Magyarország törvényesen megválasztott kormányzója, a magyar alkotmány s hazánk szentesített törvényei iránt hűséggel és hódolattal viseltetem.

Esküszöm, hogy kötelességeimet, mint m. kir. csendőr (csendőrtiszt) a közrend, a közcsend és a közbiztonság szolgálatában az idevonatkozó utasítások szerint, mint katona pedig a haditörvények és szabályok szerint mindenkor és mindenben teljesítem, haza- és nemzetellenes vagy olyan irányzat szolgálatába, amely a hadsereg vagy a csendőrség katonai fegyelmét aláásni igyekszik, nem lépek, semmiféle titkos társulatnak nem vagyok és nem leszek tagja, minden körülmények között csakis a szolgálat, a kormányzó és az állam javát mozdítom elő, a törvénynek, előljáróim és feljebbvalóim parancsainak és meghagyásainak készséggel engedelmeskedem és a szolgálati titkot híven megőrzöm.

Isten engem úgy segítjen, AMEN!

.....19.....évi.....hó.....n.

Tanuk:

2. melléklet.

Az 5. §. 25. pontjához.

N.

Javd.

..... csendőrkerület.

(Név és rendfokozat)

Katonai eskü.

Én ünnepélyesen esküszöm a mindenható Istenre, hogy hadurunk ő Főméltósága, vitéz nemes nagybányai **HORTHY MIKLÓS** iránt, mint Magyarország törvényesen megválasztott kormányzója iránt, hűséggel és engedelmességgel viseltetem, Magyarországhoz és annak alkotmányához hű leszek, az ország törvényeinek engedelmeskedem.

Esküszöm, hogy a magyar hadsereg tábornokainak és minden egyéb előjáróimnak és fellebbvalóimnak is engedelmeskedem, őket tiszteletben tartom és védelmezem, alárendeltjeimről mindig a legjobb tudásom szerint gondoskodom, példaadásommal és minden erőmmel azon leszek, hogy a kötelességeiket minden körülmények között becsületesen teljesítsék.

Esküszöm, hogy szent hazámért minden külső és belső ellenség ellen, bárki legyen is az, mindenkor, mindenütt és minden alkalommal, életem és vérem feláldozásával is, vitézül és férfiasan harcolok. — Csapatainkat, zászlóinkat, lövegeinket és egyéb harci eszközeinket el nem hagyom és az ellenséggel soha a legkisebb egyetértésbe sem bocsátkozom, haza- és nemzetellenes vagy olyan irányzat szolgálatába, amely a hadsereg katonai fegyelmét aláásni igyekszik, nem lépek, semmiféle titkos társulatnak nem vagyok és nem leszek tagja, minden szolgálati titkot híven megőrzök.

A hadicikkelyeket szem előtt tartva, magamat mindig a haditörvények szerint derék magyar katonához és jó hazafihoz illő módon viselem és így becsülettel élek és halok.

Isten engem úgy segítjen, AMEN!

..... 19..... évi..... hó..... n.

Tanuk:

Csendőrségi személyazonossági igazolvány.

(1. külső oldal)

Arckép.

Magyar kir

csendőrség.

sorszám.

SZEMÉLYAZONOSSÁGI IGAZOLVÁNY

a m. kir.csendőrkörlet tényleges
állományába tartozik.

19.....

(C. H.)

Csendőrségi személyazonossági igazolvány.

(1. belső oldal)

(A személyazonossági igazolvány
tulajdonosának aláírása.)

C. H.

(2. külső oldal)

Tudnivalók.

Ez az igazolvány arra szolgál, hogy a m. kir. csendőrség tagjainak személyazonosságát mind szolgálatban, mind szolgálaton kívül igazolja. Illetménykönyvecske a csendőrségnél nincsen rendszerezítve.

A csendőrség szolgálati tennivalóinak végzése ennek az igazolványnak a felmutatásához kötve nincsen.

Ez az igazolvány csak a tulajdonos fényképével és a fénykép hátlapjára és erre az oldalra írt aláírásával együtt, de ezekkel is csak akkor érvényes, ha az érvényesítési bárca a folyó évre szól.

Ezen igazolvány felmutatójának, — ha a legénységi állományba tartozik — polgári ruhát nem szabad viselnie.

A tulajdonos aláírása:

Folyó évi meghosszabbítás.

Érvényesítési bárca.

1941

C. H.

Csendőrségi személyazonossági igazolvány.

Utasítás

a személyazonossági igazolványok kiállítására és kezelésére.

1. A csendőrségi személyazonossági igazolványokat a belügyminiszter szerzi be és szigorú számadású nyomtatványként, sorszámozva adja ki. Az igazolványokat mind a tisztek, mind a legénység számára a kerületi parancsnokságok, valamint azok a központi szervek állítják ki, amelyeknek parancsnoka csapatparancsnoki jogkörrel van felruházva.

Elöléptetés, valamint más kerülethez (központi szervhez) való áthelyezés esetén új igazolványt kell kiállítani.

2. A $7 \times 5\frac{1}{2}$ cm. nagyságú arcképnek a tulajdonost főveg nélkül, abban a rendfokozatban kell ábrázolnia, amelyre az igazolvány ki van állítva. Az arcképet fémből készült lyukasztókapcsokkal az igazolvány 1. belső oldalához kell erősíteni úgy, hogy a kép az 1. külső oldalon látható legyen. Az arcképet a tulajdonos annak hátlapján aláírja, a kiállító parancsnokság pedig a címnyomót úgy nyomja rá, hogy annak fele az arcképre, fele pedig az igazolvány 1. belső oldalára kerüljön. A tulajdonos a 2. külső oldalon az igazolványt is aláírja.

3. Az érvényesítési bárcákat évenként más-más színben a belügyminiszter adja ki s azokat az illetékes parancsnokság, amely az igazolvány kiállítására fel van jogosítva, címnyomójának az évszámra alkalmasított lenyomatával látja el. Az érvényesítési bárca az igazolvány számát kapja.

4. A személyazonossági igazolványokról a kiállító parancsnokságok a 3. a) melléklet szerinti előjegyzést vezetik.

5. A tulajdonos fogyatékba jutása esetében az igazolványt a kiállító parancsnoksághoz fel kell terjeszteni, amely azt megsemmisíti s ezt a körülményt az előjegyzés „Megjegyzés” rovatába bevezeti. Más kerülethez (központi szervhez) való áthelyezés esetében a kiállító parancsnokság ezt a körülményt az előjegyzés „Megjegyzés” rovatába bejegyzi, az új kerületi parancsnokság (központi szerv) pedig a régi igazolvány beszolgáltatása ellenében új igazolványt állít ki. A bevont régi igazolványt meg kell semmisíteni s ezt az új igazolvány előjegyzésének „Megjegyzés” rovatába — a megsemmisített igazolvány kiállító parancsnokságának és számának beírása mellett — be kell vezetni.

6. A személyazonossági igazolványokat megfelelő nagyságú, fémkerettel ellátott celluloid-védőtokban kell tartani.

7. A személyazonossági igazolványoknak gondatlanságból történt elvesztéséért a tulajdonos fegyelmi felelősséggel tartozik. Elvesztett igazolványokat a Csendőrségi Közlönyben érvényteleníteni kell s ezt a helyettük kiállított új igazolványokra vonatkozó „Megjegyzés” rovatba szintén be kell írni.

Az érvénytelenített igazolványokat a Nyut. 183/b. pontjában meghatározott helyre be kell jelenteni és a Nyomozókulcsban is nyilván kell tartani.

3. a) melléklet.

A 3. mell. „Utasítás
4. pontjához.

Előjegyzés a személyazonossági igazolványokról.

Folyószám	Az igazolvány száma	A kiállítás napja	A tulajdonos		Az érvényesítési bírcsa melyik évre van kiadva	Az illetékes osztály par. száma	Megjegyzés
			rendfokozata	neve			
1.	03648.	1927 IX. 1.	szds.	Balog Ernő	1928. 1929.	4	
2.	03649.	«	őrm.	Józsa László		4	Pécsi kerület 08446. sz. megsemmisítve 1927. IX. 21. N.
3.	03650.	«	«	Péter Imre		3	Miskolci kerülethez áthelyezve 3246/sgt. 1927.
4.	03651.	X. 6.	thts.	Jánosi Sándor		2	Elvesztette. Érvénytelenítve 23/Cs. K. 1927. Ujat lásd 5. 927. tétel alatt.
5.	03652.	XII. 8.	«	«	1928. 1929.	2	Az elveszett 03651. sz. helyett 4. Lásd 927. tétel.
6.	03653.	«	tórm.	Vágási Dénes		4	Nyugállományba helyezték. 5368/sgt. 1927. Megsemmisítve. 1927. XII /18. N.
7.	03654.	XII. 16.	«	Józsa László	1928. 1929.	4	Előlépett. 03649. sz. megsemmisítve. 1927. I./16. N.

N.
lát.

Napirend az őrsök számára.

Nyáron*	6h	6h —7h -ig	7h —7 ^h 30 ^I -ig	7h 30 ^I —8h -ig	8h —11h -ig	12h	15h—17h-ig	19h	22h
Télen	7h	7h —8h -ig	8h —8h30 ^I -ig	8h 30 ^I —9h -ig	9h —12h -ig			18h	21h
Hétfő	É b r e s z t ő	Öltözködés, tisztogatás, szobák rendbehozása. Reggelizés.	Laktanyarend- és szobavizsga. Kihallgatás. Előkészítés a foglalkozáshoz.	Reggeli gyakorlati továbbképzés az E-alap Szabályzatóból, a osendőrségi kardvívásból és karhatalmi tüzelés. (E-alap Szab. és Cs—9. Kardvívási Utasítás anyaga a foglalkozási jegyzék útmutatásában van meghatározva.)	Foglalkozás: oktatás, vizsgáztatás, lovarda, önálló tanulás.	E b é d	Írás, számolás, rajzolás, önképzés, írásbeli munkák végzése, továbbá délelőtről esetleg elmaradt foglalkozás pótlása.	V a c s o r a	T a k a r o d ó
Kedd									
Szerda									
Csütörtök									
Péntek									
Szombat									
Vasárnap									

* Nagy melegben a délelőtti foglalkozást — az előírt időtartamozan — a korareggeli órákban lehet megtartani.

5. melléklet.

A 32. §. 242. pontjához.

M. kir. budapesti l. csendőrkerület

Távolsági

(Sík

[illegible]

kimutatás.

terep.)

Péceli vegyes órs.

[illegible]

paranosával jóváhagyta.

C. H.

6. melléklet.

A 32. §. 245. pontjához.

Táblázat

a portyázásra és pihenőre illetékes szolgálati óráknak
a távolságok alapján való kiszámítására.

Kilométer	I.		II.		III.		IV.		V.		VI.		VII.		Futárszolgálat és fűszponstítás esetén	Kilométer	I.		II.		III.		IV.		V.					
	portyázási idő																portyázási idő													
	300 m.-en alul		300—800 m.-ig		800 m.-en felül		lovon		kerék-páron		Órkis- ret	300 m.-en alul		300—800 m.-ig			800 m.-en felül		lovon		kerék-páron									
	ó.	p.	ó.	p.	ó.	p.	ó.	p.	ó.	p.		ó.	p.	ó.			p.	ó.	p.	ó.	p.	ó.	n.	ó.	n.					
1	—	30	—	36	—	44	—	30	—	15	Órkis- ret nem szabad örkisértet teljesíteni.)	Lovon és kerékpáron menetet is elő lehet írni.	15	7	30	9	—	14	50	7	30	3	45	5	7	45	9	18		
2	1	—	1	12	1	28	1	—	—	30			16	8	—	10	36	16	20	8	—	4	—	5	8	30	11	24		
3	1	30	1	48	2	12	1	30	—	45			17	9	—	12	12	17	50	8	30	4	15	5	9	30	13	—		
4	2	—	2	24	2	56	2	—	—	60			18	10	—	13	48	19	20	9	—	4	30	5	10	30	14	36		
5	2	15	2	42	3	18	2	15	1	07			19	11	—	15	24	20	50	9	30	4	45	5	11	30	16	12		
6	3	—	3	36	4	24	3	—	1	30	Gyalog és lovon kilométerenkint : 300 méteren alul 20 perc, 300—800 méterig 25 perc, 800 méteren felül 30 perc. (Kerékpáron nem szabad örkisértet teljesíteni.)	Gyalog ugyanannyi idő illetékes, mint az örkisértetnek (VI. kizsabat. Lovon és kerékpáron kilométerenkint 10 perc, de szükség esetén ennél gyorsabb menetet is elő lehet írni.	20	12	—	17	—	22	20	10	—	5	—	5	12	30	17	48		
7	3	30	4	12	5	08	3	30	1	45			21	13	—	18	36	23	50	10	30	5	15	5	13	30	19	24		
8	4	—	4	48	5	52	4	—	2	—			22	14	—	20	12	25	20	11	—	5	30	5	14	30	21	—		
9	4	30	5	24	6	36	4	30	2	15			23	15	—	21	48	26	50	11	30	5	45	5	15	30	22	36		
10	5	—	6	—	7	20	5	—	2	30			24	16	—	23	24	28	20	12	—	6	—	5	16	30	24	12		
11	5	30	6	36	8	50	5	30	2	45	Gyalog és lovon kilométerenkint : 300 méteren alul 20 perc, 300—800 méterig 25 perc, 800 méteren felül 30 perc. (Kerékpáron nem szabad örkisértet teljesíteni.)	Gyalog ugyanannyi idő illetékes, mint az örkisértetnek (VI. kizsabat. Lovon és kerékpáron kilométerenkint 10 perc, de szükség esetén ennél gyorsabb menetet is elő lehet írni.	25	17	—	25	—	29	50	12	30	6	15	5	17	30	25	36		
12	6	—	7	12	10	20	6	—	3	—			26	18	—	26	12	31	20	13	—	6	30	5	18	30	26	48		
13	6	30	7	48	11	50	6	30	3	15			27	19	—	27	24	32	50	13	30	6	45	5	19	30	28	—		
14	7	—	8	24	13	20	7	—	3	30			28	20	—	28	36	34	20	14	—	7	—	5	20	30	29	12		
15	7	15	8	42	14	05	7	15	3	37			29	21	—	29	48	35	05	14	15	7	07	5	21	30	30	24		

Kilométer	I.		II.		III.		IV.		V.		Kilométer	I.		II.		III.		IV.		V.	
	portyázási idő											portyázási idő									
	300 m.-en alul		300-800 m.-ig		800 m.-en felül		lovon		kerék- páron			300 m.-en alul		300-800 m.-ig		800 m.-en felül		lovon		kerék- páron	
	ó.	p.	ó.	p.	ó.	p.	ó.	p.	ó.	p.		ó.	p.	ó.	p.	ó.	p.	ó.	p.	ó.	p.
29	21	—	29	48	35	50	14	30	7	15	47	39	—	51	24	62	50	24	12	18	—
5	21	30	30	24	36	35	14	45	7	22	5	39	30	52	—	63	35	24	30	18	30
30	22	—	31	—	37	20	15	—	7	30	48	40	—	52	36	64	20	24	48	19	—
5	22	30	31	36	38	05	15	15	7	40	5	40	30	53	12	65	05	25	06	19	30
31	23	—	32	12	38	50	15	30	7	50	49	41	—	53	48	65	50	25	24	20	—
5	23	30	32	48	39	35	15	45	8	—	5	41	30	54	24	66	35	25	42	21	30
32	24	—	33	24	40	20	16	—	8	10	50	42	—	55	—	67	20	26	—	22	—
5	24	30	34	—	41	05	16	15	8	20	5	42	30	55	36	68	05	26	18	22	30
33	25	—	34	36	41	50	16	30	8	30	51	43	—	56	12	68	50	26	36	23	—
5	25	30	35	12	42	35	16	45	8	40	5	43	30	56	48	69	35	26	54	23	30
34	26	—	35	48	43	20	17	—	8	50	52	44	—	57	24	70	20	27	12	24	—
5	26	30	36	24	44	05	17	15	9	—	5	44	30	58	—	71	05	27	30	24	30
35	27	—	37	—	44	50	17	30	9	10	53	45	—	58	36	71	50	27	48	25	—
5	27	30	37	36	45	35	17	45	9	20	5	45	30	59	12	72	35	28	06	25	30
36	28	—	38	12	46	20	18	—	9	30	54	46	—	59	48	73	20	28	24	26	—
5	28	30	38	48	47	05	18	15	9	40	5	46	30	60	24	74	05	28	42	26	30
37	29	—	39	24	47	50	18	30	10	—	55	47	—	61	—	74	50	29	—	27	—
5	29	30	40	—	48	35	18	45	10	10	5	47	30	61	36	75	35	29	18	27	30
38	30	—	40	36	49	20	19	—	10	20	56	48	—	62	12	76	20	29	36	28	—
5	30	30	41	12	50	05	19	15	10	30	5	48	30	62	48	77	05	29	54	28	30
39	31	—	41	48	50	50	19	30	10	40	57	49	—	63	24	77	50	30	12	29	—
5	31	30	42	24	51	35	19	45	10	50	5	49	30	64	—	78	35	30	30	29	30
40	32	—	43	—	52	20	20	—	11	—	58	50	—	64	36	79	20	30	48	30	—
5	32	30	43	36	53	05	20	18	11	30	5	50	30	65	12	80	05	31	06	30	30
41	33	—	44	12	53	50	20	36	12	—	59	51	—	65	48	80	50	31	24	31	—
5	33	30	44	48	54	35	20	54	12	30	5	51	30	66	24	81	35	31	42	31	30
42	34	—	45	24	55	20	21	12	13	—	60	52	—	67	—	82	20	32	—	32	—
5	34	30	46	—	56	05	21	30	13	30	5	52	30	67	36	83	05	32	18	32	18
43	35	—	46	36	56	50	21	48	14	—	61	53	—	68	12	83	50	32	36	32	36
5	35	30	47	12	57	35	22	06	14	30	5	53	30	68	48	84	35	32	54	32	54
44	36	—	47	48	58	20	22	24	15	—	62	54	—	69	24	85	20	33	12	33	12
5	36	30	48	24	59	05	22	42	15	30	5	54	30	70	—	86	05	33	30	33	30
45	37	—	49	—	59	50	23	—	16	—	63	55	—	70	36	86	50	33	48	33	48
5	37	30	49	36	60	35	23	18	16	30	5	55	30	71	12	87	35	34	06	34	06
46	38	—	50	12	61	20	23	36	17	—	64	56	—	71	48	88	20	34	24	34	24
5	38	30	50	48	62	50	23	54	17	30	5	56	30	72	24	89	05	34	42	34	42

Kilométer	I.		II.		III.		IV.		V.		Kilométer	I.		II.		III.		IV.		V.	
	portyázási idő											portyázási idő									
	300 m.-en alul		300-800 m.-ig		800 m.-en felül		lovon		kerék-páron			300 m.-en alul		300-800 m.-ig		800 m.-en felül		lovon		kerék-páron	
	ó.	p.	ó.	p.	ó.	p.	ó.	p.	ó.	p.		ó.	p.	ó.	p.	ó.	p.	ó.	p.	ó.	p.
65	57	—	73	—	89	50	35	—	35	—	83	75	—	94	36	116	50	45	48	45	48
5	57	30	73	36	90	35	35	18	35	18	5	75	30	95	12	117	35	46	06	46	06
66	58	—	74	12	91	20	35	36	35	36	84	76	—	95	48	118	20	46	24	46	24
5	58	30	74	48	92	05	35	54	35	54	5	76	30	96	24	119	05	46	42	46	42
67	59	—	75	24	92	50	36	12	36	12	85	77	—	97	—	119	50	47	—	47	—
5	59	30	76	—	93	35	36	30	36	30	5	77	30	97	36	120	35	47	18	47	18
68	60	—	76	36	94	20	36	48	36	48	86	78	—	98	12	121	20	47	36	47	36
5	60	30	77	12	95	05	37	06	37	06	5	78	30	98	48	122	05	47	54	47	54
69	61	—	77	48	95	50	37	24	37	24	87	79	—	99	24	122	50	48	12	48	12
5	61	30	78	24	96	35	37	42	37	42	5	79	30	100	—	123	35	48	30	48	30
70	62	—	79	—	97	20	38	—	38	—	8	80	—	100	36	124	20	48	48	48	48
5	62	30	79	36	98	05	38	18	38	18	5	80	30	101	12	125	05	49	06	49	06
71	63	—	80	12	98	50	38	36	38	36	39	81	—	101	48	125	50	49	24	49	24
5	63	30	80	48	99	35	38	54	38	54	5	81	30	102	24	126	35	49	42	49	42
72	64	—	81	24	100	20	39	12	39	12	90	82	—	103	—	127	20	50	—	50	—
5	64	30	82	—	101	05	39	30	39	30	5	82	30	103	36	128	05	50	18	50	18
73	65	—	82	36	101	50	39	48	39	48	91	83	—	104	12	128	50	50	36	50	36
5	65	30	83	12	102	35	40	06	40	06	5	83	30	104	48	129	35	50	54	50	54
74	66	—	83	48	103	20	40	24	40	24	92	84	—	105	24	130	20	51	12	51	12
5	66	30	84	24	104	05	40	42	40	42	5	84	30	106	—	131	05	51	30	51	30
75	67	—	85	—	104	50	41	—	41	—	93	85	—	106	36	131	50	51	48	51	48
5	67	30	85	36	105	35	41	18	41	18	5	85	30	107	12	132	35	52	06	52	06
76	68	—	86	12	106	20	41	36	41	36	94	86	—	107	48	133	20	52	24	52	24
5	68	30	86	48	107	05	41	54	41	54	5	86	30	108	24	134	05	52	42	52	42
77	69	—	87	24	107	50	42	12	42	12	95	87	—	109	—	134	50	53	—	53	—
5	69	30	88	—	108	35	42	30	42	30	5	87	30	109	36	135	35	53	18	53	18
78	70	—	88	36	109	20	42	48	42	48	96	88	—	110	12	136	20	53	36	53	36
5	70	30	89	12	110	05	43	06	43	06	5	88	30	110	48	137	05	53	54	53	54
79	71	—	89	48	110	50	43	24	43	24	97	89	—	111	24	137	50	54	12	54	12
5	71	30	90	24	111	35	43	42	43	42	5	89	30	112	—	138	35	54	30	54	30
80	72	—	91	—	112	20	44	—	44	—	98	90	—	112	36	139	20	54	48	54	48
5	72	30	91	36	113	05	44	18	44	18	5	90	30	113	12	140	05	55	06	55	06
81	73	—	92	12	113	50	44	36	44	36	99	100	—	113	48	140	50	55	24	55	24
5	73	30	92	48	114	35	44	54	44	54	5	100	30	115	24	141	35	55	42	55	42
82	74	—	93	24	115	20	45	12	45	12	100	101	—	116	—	142	20	56	—	56	—
5	74	30	94	—	116	05	45	30	45	30											

7. melléklet.

N

A 32. §. 248. pontjához.

Iát.

M. kir. budapesti I. csendőrkerület.Péceli vegyes őrs.**Őrjáratí beosztás.**

Érvényes 1927 július 1-től.

(Sík terep.)

Az őrjárat száma és neve A távolsági kimutatás folyó száma	Az őrjáratba felvett községek és tereptárgyak	A községek és tereptárgyak egy mástól való távolsága kilométerekben	Leporításhoz szükséges		A km -ek végösszege után illetékes idő	Az őrjárat tartama össze- sen	Megjegyzés
			óra	perc			
I.	1 Pécel község				Gyalog: 18 ^h Lovon: 13 ^h	Gyalog: 21 ^h Lovon: 16 ^h	Pihenőszoba Szükségpihenőhely
	8 Kézai szeszgyár	1:1	1	—			
	7 Mogyoród község. . . .	2:7	2	—			
	11 Mogyoródi vasútállomás	3:2					
	9 Solymossy tanyák . . .	1:6					
	10 Pulyoni uhaklok	4:9					
	12 Gebhardt-major	6:8					
	2 Ménló.	4:6					
	1 Pécel község	1:2					
	Összesen ;	26:1	3	—			
II.	1 Pécel község				Gyalog: 30 ^h Lovon: 19 ^h	Gyalog: 33 ^h 30 ^l Lovon: 22 ^h 30 ^l	Pihenőszoba
	14 Schiller-malom	8:2					
	11 Mogyoródi vasútállomás	9:4					
	7 Mogyoród község. . . .	3:2	2	—			
	9 Solymossy tanyák . . .	2:0					
	13 Kistelek község	9:1	1	30			
	1 Pécel község	6:2					
	Összesen ;	38:1	3	30			

Pécel, 1927. június 1.

Jóváhagyom!

Aszód, 1927. június 15.

N. szds.

sznypk.

C. H.

N. thts.

öpk.

8. melléklet.

A 32. §. 249. pontjához.

Csendőrségi csapatalakulatoknak és azok határainak jelzése.*

1. Kerületi parancsnokság	
2. Osztályparancsnokság	
3. Szárnyparancsnokság	
4. Tiszti különítmény parancsnokság	
5. Gyalog szakaszparancsnok	
6. Lovas szakaszparancsnok	
7. Gyalog őrs	
8. Lovas őrs	
9. Vegyes őrs	
10. Különítmény	
11. Nyomozó osztályparancsnokság	
12. Nyomozó alosztályparancsnokság	
13. Nyomozó törzsalosztályparancsnokság	 76.
14. Vasúti szárnyparancsnokság	
15. Vasúti szakaszparancsnok	
16. Vasúti őrsparancsnokság	

* Ha a fenti csapatjeleket honvédségi csapatjelekkel együtt használjuk, akkor a „Cső.” betűket kell azok után írni.

17. Közlekedési és híradó osztályparancsnokság	
18. Közlekedési műszaki alosztályparancsnokság	
19. Közlekedési szárnyparancsnokság	
20. Közlekedési szakaszparancsnok	
21. Közlekedési őrsparancsnokság	
22. Híradó szárnyparancsnokság	
23. Híradó szakaszparancsnok	
24. Híradó (rádió) őrsparancsnokság	
25. Rádió vevőállomás	
26. Rádió adóállomás	
27. Repülőtéri szárnyparancsnokság	
28. Repülőtéri őrsparancsnokság	
29. Őrsparancsnok iskola	
30. Gyalogtanalosztály (járőrvezető, járőrtárs iskola)	
31. Lovastanalosztály	
32. Kerület határa	
33. Osztály határa	
34. Szárny határa	
35. Szakasz határa	
36. Őrskörlet határa	

A csendőr karhatalmi zászlóalj és részeinek jelzése ugyanaz, mint a megfelelő honvédségi alakulatok jelzése, hozzáírva a „Cső. kh.” betűket.

Örskörletleírás.

Makói örs.

Földrajzi fekvés, terület, lélekszám. Történelmi nevezetességű helyek, hősi sírok. Búcsúk, országos- és hetivásárok.	Az Örskörlet Csanádmegye déli részén fekszik. Délről a kiszombori, keletről a királyhegyesi és apátfalvai, északról a földéaki, nyugatról a püspöklelei örsökkel határos. Területe 121,5 km ² , lélekszáma 34840 ember, az örs 15 főnyi rendszeresített létszámához képest egy esztendőre 81 km ² felügyeleti terület és 2589 lélek eszik. Történelmi nevezetességű helyek és hősi sírok nincsenek. Búcsúkat nem tartanak. Március 4. és szeptember 3. szombatján és vasárnapján országos-, minden szerdán és pénteken hetivásár van.
Terep jellegzetessége. Talaj- és vízrajzi viszonyok. Éghajlat.	Az Örskörlet terepe sík, túlnyomórészt termőföld, csupán déli része mocsaras. Déli részén a Maros folyik, amely hajózásra nem, tufaajazásra azonban alkalmas. Tavak nincsenek. Éghajlat enyhe, a növényzetnek kedvező.
Közlekedési viszonyok. Fontosabb szárazföldi utak, vasutak, vízi utak, légi vonalak. Vasúti, posta-, táviró- és távbeszélő állomások.	Szárazföldi utak: Makó-Földeák, Makó-Királyhegyes, Makó-Apátfalva, Makó-Kiszombor és Makó-Püspöklele között. Vasútvonalak: Makó-Szeged és Mezőhegyes között, MakóÚjváros-Apátfalva és Hódmezővásárhely között. Vízfűt vezet: Makó-Magyarcsanak és Szeged között (Maros folyó). Táviró és távbeszélő vonalak vezetnek: Kiszombor, Apátfalva, Földeák, Püspöklele és Királyhegyes községekbe. Légi vonal: a francia-román légiforgalmi vállalat repülőgépei Püspöklele irányából Makón át Királyhegyes felé közlekednek. Vasútállomás: Makón, Makó-Ujvároson és Makó-Vásártéren; posta-, táviró- és távbeszélő-állomás: Makón van.
Területileg illetékes közigazgatási (m. kir. rendőrségi) hatóság, kir. járásbírság, kir. törvényszék, kir. ügyészség és fiatalkorúak bírósága és vegyikísérleti állomás. Legközelebbi honvédpárancsnokság.	Illetékes közigazgatási hatóság és kir. járásbírság Makón, a kir. törvényszék, kir. ügyészség, fiatalkorúak bírósága és vegyikísérleti állomás Szegeden. Legközelebbi honvéd állomásparancsnokság: Szegeden.
Telepedési és népességi viszonyok.	Az Örskörletben van Makó városa 34400 lakossal. Községek nincsenek; a lakosság többi része elszórtan épült tanyákon lakik. Születési arányszám kedvező. A környék egészségügyi viszonyai kedvezőtlenek s a mocsári és hasi hagymáz betegségek jelentősen elterjedtek a halandóságot.
Lakosság anyanyelve, vallása, műveltségi foka, politikai pártállása. Iskolák és kórházak. Fürdő. Mentőállomások és segélyhelyek, amelyek az Örskörletben mentés és segélynyújtás szempontjából elsősorban figyelembe jöhetnek.	A lakosság anyanyelve magyar, nemzeti kisebbség nincs. Vallási szempontból túlnyomórészt református, nagy a száma a zsidóságnak, román katolikusok csak kevesen vannak. Kevés kivétellel mindenki tud, a lakosság szellemi téren elég magas fokon áll. Politikailag az egységes párt hívei. Makón több elemi, azonkívül egy polgári fő- és leány-, egy kereskedelmi isola és egy reálgimnázium van. Makón kórház van. Fürdő nincs. A Vármegyék és Városok Országos Mentőegyesülete Makón mentőállomást tart fenn.
Földművelés, ipar, kereskedelem. Gyárak, bányák. Munkáviszonyok.	A lakosság egy része hagyma- és bízatermeléssel, sertéstenyésztéssel foglalkozik. A malomipar eléggé fejlődött. A kereskedelem különösen hagymával folyik igen nagyarányú. Gyárak, bányák nincsenek. Munkáviszonyok kedvezőtlenek. A munkabér csekély, úgy hogy a megélhetést alig biztosítja, munkaalkalom pedig csak nyáron van.
Közbiztonsági viszonyok.	A közbiztonsági viszonyok nyugodtak. A Honvéd-városrészen az éjjeli csendháborítások és testi sértések gyakoriak.
Az Örskörletben tartózkodó kiválóbb egyének és nagybirtokosok.	Vitéz nem-sz. Livóni Hadfy Imre ny. áll. gyalogsági tábornok Makón lakik. Nagybirtokos az Örskörletben nincsen.

Makó, 1927. július 15.

Magyar tiszthelyettes
örspárancsnok.

10. melléklet.

Az 53. §. 356. pontjához.

H.

Iát.

Előjegyzés

a szárny (szakasz) helyi és személyi viszonyairól.*

1. A szárny (szakasz) területe és lélekszáma:
(Hány km² a szárny [szakasz] területe, mennyi a lélekszám?
Mennyi terület és hány lélek esik átlag egy csendorre?)
2. Területi viszonyok:
(Melyik vármegye területén fekszik a szárny [szakasz], mely közigazgatási járasokra terjed ki? Mely bírói, illetőleg közigazgatási [m. kir. rendőrségi] hatóságok illetékesek e terület felett?)
3. Történelmi viszonyok:
(A szárny [szakasz] területén lejátszódott történelmi események rövid ismeretése. Hol vannak leletek, emlékművek, csataterek, hősi sírok, történelmi, művészeti vagy egyéb szempontból kimagasló egyéniségek szülőházai vagy sírjai?)
4. Terepviszonyok:
(A felugyeleti terület leírása terep- és vízrajzi szempontból, valamint a talajviszonyokat tekintve.)
5. Közlekedési viszonyok:
(Vasúti hálózat, hajózás, átkelési pontok, fontosabb közutak. Mely községekben vannak posta-, táviró- és távbeszélő hivatalok?)
6. Terepfedezeti viszonyok:
(Általában fedett-e a terep és mennyiben? Hol vannak nagyobb erdők, szőlőtelepek, nagyobb kertészetek?)
7. Népeségi viszonyok:
(A lakosság nemzetiségi és vallási viszonyai.)
8. Művelődési viszonyok:
(A lakosság műveltségi foka, a népoktatás állapota, a lakosság természete, életmódja, erkölce, politikai pártállása, országgyűlési képviselők és felsőházi tagok megnevezése. Esetleges állam-, vallás- és társadalomellenes mozgalmak.)
9. Gazdasági viszonyok:
(A lakosság általában mivel foglalkozik: földművelés, állattenyésztés, ipar, kereskedelem. Hol vannak uradalmak, gyárak, bányák, kik azoknak tulajdonosai és vezetői? Munkástelepek, munkások létszáma, megélhetési viszonyai, szervezetei stb.)
10. Közbiztonsági viszonyok:
(A lakosság bűnözési hajlama; általában mely községben fordulnak elő gyakrabban közbiztonsági zavarok, mely bűncselekmények szokásosak, közbiztonsági szempontból veszélyeztetett pontok és területek, előfordult feltűnést keltett bűncselekmények rövid leírása. Melyek a mozgalmassabb örsök.)

* Olyan adatokat, amelyek változást szenvedhetnek, írónnal kell bejegyezni.

Nyilatkozat.

Alulírott, mint sértett kívánom, hogy a sérelmemre..... évi
 hó n (hol?) N. N.
 i lakos által *(vagy ismeretlen tettes által)*
 elkövetett *(itt az elkövetett bűncselekményt határozottan meg kell*
jelölni, pl.: becsületsértés, vagy: pengő értékű ruha-
nemű ellopása stb.) a törvény rendelkezései szerint nyomoztassék és
 megtoroltassék.

Kelt 19 évi hó n.

Előttünk:

N. N.

N. N. th.

..... lakos
 mint sértett.

örsparancsnok.

N. N. csendőr

mint tanuk.

Megjegyzés: Ha a sértett nem tud írni, akkor a nyilatkozatot kézjegyé-
 vel látja el és nevét a járőrvezető írja alá és magát mint
 névirót tünteti fel.

Ha tanu gyanánt polgári egyént lehet igénybe venni, a
 második csendőr helyett a nyilatkozatot vele kell aláíratni.

A nyilatkozatot mindig vettemezni és iktatni kell.

12. melléklet.

Hatálytalan.

13. melléklet.

A 67. §. 420. pontjához.

Utasítás az ujjnyomatok felvételére.

1. §.

Az ujjnyomatokról általában.

Az ember ujjainak felső izületén, a tenyér felőli oldalon (az ujj begyén) a bőr recés vagy rovátkás felületű; a bőrfodrok minden embernél más és más alakulatot mutatnak és sohasem változnak. Éppen ezért ezek rajza a személyazonosság megállapítására s a hamis nevet használók leleplezésére kiválóan alkalmas.

2. §.

Az ujjnyomat felvételének eszközei.

Az ujjlenyomat felvételére az ujjlenyomat-felvevő készülék szolgál, amely következő alkatrészekből áll:

1. cinklemez és gumihenger (szükségből festékpárna),
2. argentorat-por,
3. ecset,
4. foli-papir,
5. nagyító-lencse,
6. nyomdafesték.

E készüléken kívül még az alábbi cikkek és tárgyak szükségesek:

7. szappan,
8. terpentín-olaj,
9. olló.

3. §.

Az ujjnyomat felvételének előkészítése.

Gondoskodni kell arról, hogy a cinklemezen (szükségből festékpárnán) a nyomdafesték megfelelő mennyiségű s egyenletesen elkenve legyen, mert hiányos vagy túlbő festék egyaránt homályos ujjnyomatot ad.

A cinklemez (szükségből festékpárna) mellett helyezzük el az ujjlenyomatlapot, miután azt a vörös vonalakkal jelzett helyeken visszahajtottuk és feljegyeztük rá annak az egyénnek a nevét, aki-

ről ujjnyomatot veszünk fel. A gyanúsított nevének közvetlenül az ujjnyomat felvétele előtt való feljegyzése ugyanis kizárja a több egyénről felvett ujjnyomatok felcserélését, amire különös gondot kell fordítani.

Azok az egyének, akikről ujjnyomatot kell felvenni, kezeiket előzőleg langyos szappanos vízzel és kefével jól mossák meg és közvetlenül a nyomat előtt ujjbegyeiket száraz ruhával erősen törölgék meg. Piszkosabb ujjak begyét terpentinolajba mártott ruhadarabbal kell megdörzsölni.

4. §.

Az ujjnyomat felvétele.

Először a jobbkez ujjainak nyomatát vesszük fel s e célból az ujjnyomatlaphoz a felső vörös vonalnál visszahajtott szélét illesztjük az asztal alsó széléhez, hogy így az ujjnyomatlapon alsó rovatai nyomat közben be ne piszkolódjanak.

Azt az egyént, akiről ujjnyomatot kell felvenni, az előkészített asztal elé állítjuk akképpen, hogy a cinklemezzel (szükségből festékpárnával) és ujjnyomatlappal szemben legyen. Magunk az illető baloldalára állunk, kissé feléje fordulva, jobbkezének hüvelykujját megfogjuk, még pedig balkezünkkel az ujj csücskénél s jobbkezünkkel az ujjtőnél, azután az ujj felső izületét az úgynevezett ujjbegyet, az ujj baloldalán kezdve a jobboldalig, tehát a köröm balszélétől annak jobbszéléig, a festékes cinklemezen (szükségből festékpárnán) gyengén nyomva meghengerítjük. Az így megfestett ujjat ezután az ujjnyomatlapon fölé visszük s azt az ujjnyomatlapon megfelelő rovatában, gyengén nyomva, balról jobbra meghengerítjük. Az ujjnyomatlapon az ujjat visszahengeríteni semmi esetre sem szabad, továbbá szigorúan kell ügyelni arra, hogy mind a festékes cinklemezre (szükségből festékpárnára), mind a papirosra ne csak az ujj begye, hanem annak egészen az izülethajlásig terjedő része ráhengerítettessék.

A hüvelykujj után a mutatóujjat, majd a közép-, a gyűrűs- és a kisujjat vesszük elő s velük éppúgy járunk el, mint a hüvelykujjal.

Amikor a jobbkez ujjjaival elkészültünk, az ujjnyomatlapon az asztalon feljebb toljuk, hogy a balkéz rovataihoz hozzáférhessünk s az ujjnyomatlaphoz az alsó vörös vonalnál visszahajtott szélét fektetjük az asztal széléhez. A balkéz ujjainak nyomatát ezután a hüvelykujjon kezdve ugyanolyan módon és sorrendben vesszük fel, mint a jobbkez ujjainak nyomatát.

Ha az összes ujjak egyenkénti nyomataival elkészültünk, a két úgynevezett összesített ujjnyomatot vesszük fel s e célból az ujjnyomatlapon úgy igazítjuk meg, hogy annak alsó széle essék össze az asztal szélével. Az összesített ujjnyomat felvételekor jobbkezünk mutató- és hüvelykujjával a terheltnek balkezén, egymás mellé szo-

ritva összefogjuk a mutató-, a közép-, a gyűrűs- és a kisujjakat s ezeket balkezünk ráhelyezésével együttesen a cinklemezre (szükségből festékpárnára), majd az ujjnyomatlaphoz legalsó megfelelő (baloldalon levő) rovatára nyomjuk. A balkéz után ugyanígy teszünk a jobbkez négy ujjával is a jobboldalon.

Az ujjnyomat felvételére külön e célt szolgáló készülék hiányában szükségből a nem túlságosan nedves közönséges bélyegző festékpárnát is lehet használni.

5. §.

Az ujjnyomat használhatóságának kellékei.

Az ujjnyomat a megfestett bőrfodrok nyomán a papíron hátra-maradt fekete vonalakból áll. Minthogy ezen sűrűn egymás mellett haladó vonalak által képezett rajzok és ennek egyes pontjai vagy alkotó részei szolgálnak a személyazonosító eljárás alapjául, különös gondot kell fordítani arra, hogy e vonalak rajza tiszta és éles legyen.

Ha az ujjnyomat annak következtében, hogy az ujjat nem eléggé vagy pedig túlerősen nyomták a cinklemezre (szükségből festékpárnára), illetőleg az ujjnyomatlaphoz, homályos lett, vagy bármi okból nem sikerült: az illető ujjal az első nyomat felett, ugyanabban a rovatban egy másik nyomatot kell felvenni, esetleg a hibához képest erősebben vagy gyengébben nyomjuk le az ujjat.

Az ujjakat mind a cinklemezen (szükségből festékpárnán), mind az ujjnyomatlapon a köröm balszélétől annak jobbszéléig kell meghengeríteni, hogy így a felső ízület egész felülete lenyomassék. Az azonosító eljárásban ugyanis fontos szerepet játszik az ujjnyomatlaphoz úgynevezett „delta” pontja, amely gyakran egészen az ujjak szélén képződik s ha az ujjakat nem teljesen hengerítjük át, ez a pont esetleg hiányozni fog. A „delta” nevezetű pontra, különösen annak tisztaságára az ujjnyomat-feltevőnek is ügyelnie kell s ha a nyomat e pontnál nem volna eléggé éles, felette egy újabb nyomatot kell felvenni. „Delta” alatt nagyjából azt a pontot kell érteni, ahol az ujjnyomat szélétől kiinduló vonalak szétágaznak. Ilyen delta-pont képződhetik az ujjnak mind a jobb, mind a bal, sőt mindkét oldalán is, éppen ezért az ujjaknak teljes áthengerítése elengedhetetlen kelléke az ujjnyomat használhatóságának.

Ha valamely ujjat nem lehet kiegyenesíteni s a cinklemezen (festékes párnán) vagy az ujjnyomatlapon meghengeríteni: akkor az ujjnyomatlaphoz a megfelelő rovatnál vonalzóra vagy hasonló deszkára feszítjük és ezt nyomjuk a hengerítésnek megfelelő mozdulattal az illető, előzőleg festékekkel bekent mozdulatlan ujjhoz.

Ha az ujj felső ízülete meg van csonkítva, ennek nyomatát úgy kell felvenni, mint az ép ujjét, de azt, hogy az egyik ujj csonka, az ujjnyomatlaphoz hátsó oldalán meg kell jegyezni.

Ha valamely ujj vagy annak felső izülete hiányzik: akkor a hiányzó ujj vagy izület nyomatának helyére az ujjnyomatlap megfelelő rovatába a „hiányzik“ szót kell írni.

Ha egy vagy több ujj annyira sebes, hogy festékekkel bekenni nem lehet, vagy nem tanácsos, vagy ha különben sem adna nyomatot, mert a seb a bőr egész felületét szétroncsolta, akkor az ujjnyomat felvételével várni kell, amíg a seb begyógyul; ha ez nem lehetséges, ideiglenesen beküldhető olyan ujjnyomatlap is, amelyen a sebes ujjak lenyomata hiányzik, ilyenkor azonban azok helyére e szavakat kell beírni: „az ujj ezidőszert sebes, nyomat nem vehető“. Sebforradások az ujjnyomat felvételét nem érintik ugyan, mégis azok jelenlétét az ujjnyomatlap hátsó oldalán jelezni kell.

6. §.

Az ujjnyomatlapokkal való eljárás.

Az ujjnyomat felvételének befejezése után az ujjnyomatlap rovatait ki kell tölteni s azt a hátlaapon kijelölt helyen alá kell íratni. Ha az, akiről az ujjnyomatot felvettük, írni nem tudna, ezt az aláírás helyén meg kell jegyezni.

Az ujjnyomatlapot mindig két példányban kell felvenni; a másodpéldányon csak a nevet kell jelezni, a többi rovat kitöltése mellőzhető.

7. §.

A bűncselekmények színhelyén található ujjnyomatok.

A büntettesek akaratlanul és tudtuk nélkül a bűncselekmény színhelyén gyakran hátrahagyják ujjnyomukat, amely az ő kilétük felderítésére igen alkalmas.

Az ujjnyomok rendszerint úgy keletkeznek, hogy a tettes sima-felületű kemény tárgyat megfog vagy az ujjával megérint. Ha az ujj piszkos, festékes vagy véres volt, akkor színes ujjnyom keletkezik, mert az ujjon levő anyag — a bőrfodroknak megfelelő rajzzal — az érintett tárgyon marad vissza. Ezeket a nyomokat azonban csak fényképezéssel rögzíthetjük. Ha az ujj tiszta volt, akkor az ujj izzadtsága, zsiradéka rakódik le a bőrfodor alakulatoknak megfelelően az érintett síma felületű, kemény tárgyon s színtelen ujjnyomok keletkezhetnek.

Ujjnyomok keletkezhetnek még akkor, ha az ujj puha, formázható anyagot vagy poros felületű tárgyat érint.

A legértékesebbek a színtelen ujjnyomok, mert könnyen előhívhatók s miután szabad szemmel nem vagy csak alig láthatók, a tettes azokat nem tudja könnyen megsemmisíteni. Az ilyen ujjnyo-

mok rendszerint síma tárgyakon, fémen, fényezett bútoron, üvegen vagy papíron keletkeznek.

Az ujjnyomokból csak akkor tudjuk megállapítani, hogy azok melyik kézről és annak melyik ujjáról származnak, ha egymás mellett több ujjnyom található. Ha az egyik ujjnyom az ujj szélét látszik feltüntetni, míg a másik ujjnyom az ujj közepét s az előbbi ujjnyom lejjebb fekszik, mint az utóbbi, akkor ebből arra következtethetünk, hogy az előbbi ujjnyom a hüvelykujjtól, az utóbbi ujjnyom pedig a mutatóujjtól származik. Három ujjnyom fekvéséből majdnem teljes bizonyossággal következtethetünk arra, hogy azok melyik ujjtól származhatnak, feltéve, hogy az ujjnyomokat egymás mellett találtuk.

8. §.

Talált ujjnyomok felvétele.

Hogy a talált színtelen ujjnyomokat a büntettes felderítésére felhasználhassuk, azokat a további eljárásra alkalmassá, tehát láthatóvá kell tennünk. E célból azt a helyet, ahol ujjnyomokat sejtünk, argenterat porral behintjük. Ahol a bőrfodorszálok izzadságot vagy zsiradékot hagytak hátra, ott e porszemek megtapadnak, a többi helyről pedig lehullanak.

A felesleges por lehullását azzal segíthetjük elő, hogy az ecsettel a felesleges port eltávolítjuk, de e közben vigyázzunk arra, nehogy a fodorrajzoknak megfelelően odatapadt porszemecskéket megsértsük.

A beporozással láthatóvá tett ujjnyom átvitelére a foli-papír szolgál, amely két rétegből áll: egy tapadó, feketeszínű papírrétegből s egy vékony, átlátszó zselatin rétegből, amely utóbbi a foli érzékeny anyagának és az ujjnyomrajznak a megvédésére szolgál.

Ha az ujjnyomot argenterattal láthatóvá tettük, akkor a foli-papírból az ujjnyom nagyságának megfelelő négyszögletes darabot ollóval levágunk, annak zselatinrétegét körmünkkel leválasztjuk s tiszta helyre tesszük. Az érzékeny foliréteget érzékeny oldalával óvatosan az ujjnyomra helyezzük s azt erősen rásimítjuk. Ezáltal az argenterat a folira tapad s ha a folit óvatosan felemeljük, akkor azon az ujjnyom teljes rajzát pillanthatjuk meg.

Hogy az így átvett rajz meg ne semmisüljön, óvatosan a kezünkbe vesszük az előbb leválasztott zselatinréteget s azt egyik szélénél fogva ráhelyezzük a foli érzékeny oldalára s ettől a széltől tovább haladva, lassú nyomással a zselatin részt rásimítjuk, a folira szorítjuk, amiáltal az átvitt ujjnyomot az esetleges megsérülés vagy megsemmisülés ellen védjük meg.

Papíron visszamaradt színtelen ujjnyom előhívására az argenterattal való eljárás egyáltalában nem alkalmas s erre a célra álta-

lában a sötétkék színű indigóport használjuk Sötétkék vagy fekete papíron karminporral hívjuk elő az ujjnyomot. Ennek a pornak is teljesen finom szemcséjűnek kell lennie. Azt a papirost, amelyen ujjnyomokat sejtünk, két sarkánál óvatosan — úgyszólván csak körmünkkel — megfogjuk s valami asztallapra helyezzük. Ekkor az indigó porból egy kis kanálka hegyére veszünk egy kis mennyiséget, s azt a papírlap közepére szórjuk. Az indigó mennyisége mindig a papiros nagyságától függ. Ekkor ismét megfogjuk ugyanazzal az óvatossággal a papirost, de most már a két ellentétes — rövidebb oldalú — szélénél s a középen levő indigóport a papírlap egész felületén — hosszában és szélességében — többször végigcsúsztatjuk. Ha bárki ezt a papírlapot előzőleg megérintette volna, akkor visszamaradt volna ujjai begyének zsiradékrétege, amihez az indigópornak a finom szemcséi odatapadnak. Természetesen a papírlap többi részén nem marad indigópor, legfeljebb abban a kis mértékben csak, amennyiben ezt a port a papírnak az érdes felülete felfogta volna. A papírnak gyöngéd rázásával, hátlapján való kis ütögetéssel azonban ennek a felesleges porrétegnek egy része is lehull s megtisztul az a rész is, amely a barázdák helyén fogta fel nagyon kis árnyalattal az indigóport. Az ujjnyom ekkor teljesen látszik, azonban, ha nem rögzítjük, könnyen elmosódhat. A rögzítésre ugyanazt a fixálót használjuk, mint amit a szénrajzok rögzítésére használnak a rajzolóknak. Az ilyen módon színessé tett láthatatlan ujjnyom ugyanazt a képet adja, mintha az ujjnyomot hátrahagyó egyén az indigóba mártott ujját nyomta volna le a papírra.

A papíron keletkezett ujjnyomokkal nagyon óvatosan kell bánni, mert ezek még — kivéve erősen fényezett papírfajtákat — homályt sem hagynak vissza. Különösen vigyázni kell a sarkok és a szélek megfogásánál, mert ha egy fél cm-nél szélesebben fogjuk meg a papirost, vagy a már ottlevő ujjnyomot semmisítenők meg, vagy pedig magunk idéznénk elő ujjnyomot, ami könnyen kellemetlen tévedésekre adhat alkalmat. Ezért legjobb a papírlapot a sarkoknál megfogni, mivel ezen a helyen nem valószínű, hogy más is megérintette volna.

Ha annak a szüksége merülne fel, hogy azt a tárgyat, amelyen ujjnyomok vannak, az Országos Bünygyi Nyilvántartó Hivatalba küldjük be, akkor azt úgy kell csomagolnunk, hogy sem maga a csomagolás, sem a szállítás ne semmisítse meg s ne sértse meg az ujjnyomokat. Különösen vigyázni kell a törékeny tárgyakra, amelyeket különös gonddal kell csomagolni. Arra kell vigyázni, hogy ezek a tárgyak ne érjenek azzal a felületükkel a csomagolás belső falához, amelyeken ujjnyomok keletkeztek vagy keletkezhettek.

Ilyenkor a tárgyhöz a bűncselekmény rövid leírását s az eddigi nyomozás vázlatos ismertetését is csatolni kell. Csatolni kell azoknak az ujjnyomatlapját is, akik a helyszínen jártak vagy járhattak (családtag, alkalmazott, csendőrrjárőr tagjai) s a gyanúsított egyének ujjnyomatlapjait is. Ha a gyanúba vett egyén szökésben van, annak személyadatait közöljük.

9. §.

Az ujjnyomok felvételének célja.

Az ujjnyomok felvételének célja a tettes kilétének megállapítása. Ujjnyom felvételének van helye:

1. Abban az esetben, ha a tettes ismeretes, de a személyazonosságát megállapítani nem tudjuk. Ilyenkor a jelen melléklet 4. §-ában körülírt eljárással a tettesről ujjnyomatokat veszünk fel s az ujjnyomatlapot a tettes kilétének meghatározása végett a m. kir. csendőrség összekötő tisztje útján (Nyut. 16. §.) az Országos Bűnügyi Nyilvántartó Hivatalnak Budapestre, (Zrínyi-utca) küldjük meg.

2. Ha a tettes ismeretlen és a bűncselekmény elkövetésének színhelyén ujjnyomok találtattak, ezeket jelen melléklet 8. §-ában ismertetett eljárással felvesszük s a tettes kilétének megállapítása céljából az előbbi ponban említett helyre küldjük.

3. Végül, ha a bűncselekmény elkövetésével egy vagy több egyén lenne gyanúsítva s nem állapítható meg teljes biztonsággal, hogy a bűncselekményt a gyanúba vett egyén vagy a gyanúsítottak melyike hajította végre, a gyanúsítottal, illetőleg a gyanúsítottakkal a 4. §-ban körülírtak szerint ujjnyomatot veszünk fel s az ujjnyomatlapot, illetőleg ujjnyomatlapokat a helyszínén talált s jelen melléklet 8. §-a alapján felvett ujjnyomatokkal egvűtt összehasonlítás végett az illetékes nyomozó alosztályhoz küldjük meg.

Ha a helyszínen talált és felvett ujjnyom a gyanúsítottakról felvett ujjnyomok valamelyikével egyezik, akkor ezáltal meg van a bizonyíték arra, hogy ez a gyanúsított a bűncselekmény színhelyén járt és azt a tárgyat, amelyen az ujjnyomot találtuk, megérintette.

10. §.

Az őrs- és szakaszparancsnokok tennivalói.

Az ujjnyomatok felvételének lehetővé tételére az ujjnyomatfelvevő készülék szolgál.

Az őrsparancsnok köteles a készülék használati módját alaposan elsajátítani s legénységét, de különösen a járőrvezetőket, annak alkalmazására behatóan kioktatni.

A nyomozó szolgálatba induló járőrtársnak az őrs ujjnyomat felvevő készülékét magával kell vinnie, hogy ha a bűncselekmény színhelyén hátrahagyott szintelen ujjnyomok előhívására lenne szükség, azt a járőr akadálytalanul foganatosíthassa, illetőleg, hogy olyan gyanúsítottról, akit a járőr nem kísér az őrsre, az ujjnyomatot felvehesse.

A szakaszparancsnok az ujjnyomatfelvételt szintén elsajátítani s nyomozó szolgálatba az érdekelt őrs felvevő készülékét magával vinni köteles.

A szakaszparancsnok köteles felügyelni arra, hogy az őrsök készülékei jókarban tartassanak, ok és cél nélkül ne használtassanak.

14. melléklet.

N.

őrs.

A 73. §. 448. pontjához.

Iát.

X. Y. törzsőrmester,

járőrvezető.

M. kir. budapesti I. csendőrkerület.

Jegyzék

i lakostól őrizetbe vett
alábbi tárgyakról.

Folyó szám	Mennyiség, darabszám, súly, ür- méret stc.	Az őrizetbe vett tárgy leírása	Az őrizetbe vett tárgy kinek tulaj- donát képezi

Kelt 19... évi hó ...n.

X. Y. törzsőrmester.
járőrvezető.

N. N. csendőr.

Alulírottak igazoljuk, hogy a fent felsorolt tárgyakon kívül más tárgyakat a csendőrkjárőr őrizetbe nem vett, az őrizetbe vett tárgyak mennyiségének és minőségének leírása helyes. A tárgyakat a csendőrkjárőr tagjai előttünk sajátkezűleg aláírt címkével látták el.

Kelt 19... évi hó ...n.

N. N.

N. N.

polgári tanuk.

(Az őrizetbe vett tárgyak tulajdonosának, esetleg birtalójának vagy ezek megbízottjának aláírása.)

Átvételi elismervény.

A túloldalon felsorolt tárgyakat, a túloldali aláírásokkal ellátott címkével lezárva, a további intézkedésig leendő megőrzés végett, a mai napon hiánytalanul átvettem.

Kelt 19 évi hó n.

N. N.

N. N.

mint tanuk.

X. Y.

községi bíró.

A—3. kétfelé hajtva A—4. Büntettről szóló feljelentés.

15. melléklet

a 76. §. 463. pontjához.

H.

Iát.

M. kir. miskolci VII. csendőrkerület.

Gyöngyösi örs.

48. szám.

bűn. 1937.

Feljelentés.

Gyanúsított: *Ányos Antal.*

Sértett: *Balogh Pál.*

Bűncselekmény: *Súlyos testisértés.*

A kir. ügyészségnek

EGER.

Abasár, 1937. július 10.

Az eljárás alapja:

A sértett panasza.

Sértett:

Balogh Pál, sz. 1896. január 20-án, r. k., nős, gyermektelen, abasári (Fölszeg 40. házsám alatti) lakos, földmíves, feljelentette, hogy június hó 29-én 17 órakor, amint a szövetkezet ivóhelyiségéből az utcára lépett, Ányos Antal földmíves őt azért, mert egy rágalmozási ügyben ellene tanuskodott, botjával úgy fejbe sujtotta, hogy az orvosi bizonyítvány szerint kb. 25 nap alatt gyógyuló sérülést szenvedett.

Gyanúsított:

Ányos Antal, sz. 1898. március 10-én Abasáron, r. k., nős, 3 gyermek atyja, abasári illetőségű és odavaló (Hosszú-utca 45. házsám alatti) lakos, írni-olvasni tud, napszámos, vagyontalan, katona nem volt, rágalmozás miatt 1936-ban a gyöngyösi járásbíróóság 10 napi fogházra ítélte, sértettnek sógora. Beismeri, hogy sógorát, Balogh Pál földmívest botjával egy ízben fejbe sujtotta.

Cselekményét azért követte el, mert az ellene egy rágalmozási ügyben tanuskodott s a bíróság őt emiatt elítélte. Védelmére semmit sem tudott előadni.

Tanuk:

Jórend Péter, sz. 1898. április 1-én, r. k., nőtlen, abasári (Fő-utca 302. házszám alatti) lakos, uradalmi kocsis, érdektelen, előadta, hogy június 29-én 17 óra körül Matyó János abasári lakos földmívessel a szövetkezet ivóhelyiségének ajtaja előtt beszélgetett. Éppen távozni akartak, amidőn hozzájuk csatlakozott Ányos Antal és azt kérdezte, nem láttak-e Balogh Pált? Válaszolni nem volt ideje, mert éppen e pillanatban lépett ki az ajtón Balogh, akit Ányos Antal a kezében levő bottal szó nélkül fejbesújtott. Ányos a cselekmény elkövetése után elmenekült, ő pedig Matyó János segítségével a támolygó Balogh Pált lakasara vezette és feleségének átadta, aki rögtön ágybafektette.

Matyó János, sz. 1899. május 15-én, r. k., nőtlen, abasári (Szőlőkalja-utca 44. házszám alatti) lakos, vincellér, érdektelen, a történeteket éppúgy adta elő, ahogyan Jórend Péter.

Bűnjelek:

A bűnjelt képező botot a járőr a ház előtt lévő kis virágoskert bokrai között találta meg, ahová a gyanúsított a cselekmény elkövetése után bedobta.

Nyomozta:

Danka András törzsőrmester jv. és Makkosi Károly őrmester.

Bizalmi egyének:

Tokos András (Iskola-utca 15.) és Mező István (Fő-utca 60.) abasári lakosok.

Mellékletek:

1. Orvosi látletet.
2. Gyanúsított erkölcsi és vagyoni bizonyítványa.

Sipos tiszthelyettes
őrsparancsnok

15. a) melléklet Vétsegről szóló feljelentés.
 a 65. §. 400. és (Főmagánvádra üldözendő.)
 a 76. §. 463. pontjához.

H.

Iát.

M. kir. miskolci VII. csendőrkerület.

Domoszlói Őrs.

53. szám.

bün. 1937.

Feljelentés.

Gyanúsított: *Kiss Kálmán.*

Sértett: *Nagy Antal.*

Büntetendő cselekmény: *Becsületsértés.*

A kir. járásbírósnak

GYÖNGYÖS.

Domoszló, 1937. július 15.

Nagy Antal domoszlói (Görbe-utca 15. házszám alatti) lakos, kereskedő feljelentette, hogy őt Kiss Kálmán földműves (Domoszló, Templom-tér 87. Szül. 1900. aug. 8.), 1937. július 6-án, a domoszlói vásáron zsiválynak, tolvajnak nevezte.

Tanuk:

Zöld Ernő (szül. 1910. május 10.), Templom-tér 6. és Alyak János (szül. 1903. január 3.), Orsó-utca 6. házszám alatti domoszlói lakosok.

Járőr:

Tamás István őrmester jv., Lehó András csendőr.

Mellékletek:

1. Nyilatkozat.
2. Vagyoni és erkölcsi bizonyítvány.

Szentey tiszthelyettes,
 őrsparancsnok

16. melléklet

Kihágásról szóló feljelentés.

H.

a 76. §. 464. pontjához.

Iát.

M kir. miskolci VII. csendőrkerület.Vámosgyörki őrs.

81. szám.

bün. 1937.

Feljelentés.

Gyanúsított: *Mákony Péter.*Büntetendő cselekmény: *Utrendészeti kihágás.*

Főszolgabíró Urnak

GYÖNGYÖS.Vámosgyörk, 1937. július 10.

Folyó hó 5-én, Mákony Péter szül. 1919. február 17-én, r. k., nőtlen, földmíves, vámosgyörki (Vasút-utca 47. házszám alatti) lakost Adács községben az őrs járőre tetten érte, hogy a szövetkezet előtt járóművét hosszabb időn keresztül felügyelet nélkül hagyta.

Mákony Péter, földmíves a kihágás elkövetését beismeri és előadja, hogy járóművét azért hagyta felügyelet nélkül, mert a szövetkezetben sürgős bevásárlást kellett végeznie és járóműve felügyeletével nem volt kit megbíznia.

Gyanúsított 5600 P értékű ingatlan és 750 P ingó vagyonnal rendelkezik. (Vagy: pl. Gyanúsított vagyoni viszonyai megbízhatóan kipuhathatók nem voltak.)

Tanuk: Barna János (szül. 1915 febr. 2.) Lakó-utca 13. szám alatti adácsi lakos látta, hogy Mákony Péter járóművét kb. 10—15 percig felügyelet nélkül hagyta. Kemény Péter (szül. 1911. jan. 29.) Köz-utca 27. sz. alatti adácsi lakos látta, hogy Mákony Péter mennyi ideig tartózkodott a szövetkezetben.

Bizalmi egyének: Kiss János Templom-köz 8. sz. és Sereg András Vásártér 6. sz. alatti adácsi lakos községi szolgák

Járőr: Orbán János tiszthelyettes jv. és Tordai János csendőr.

*Ujj tiszthelyettes,
őrsparancsnok*

17. melléklet

Tényvázlat.

N.

a 76. §. 465. pontjához.

lát.

M. kir. miskolci VII. csendőrkerület.Gyöngyöspatai örs.

25. szám.

bűn. 1937.

Tényvázlat

az alább megnevezett elfogott (elővezetett) egyénéről, akik lopás bűntette miatt az egri kir. ügyészségnek átadatnak.

1	Neve	Vágó Istvánné szül. Suba Verona	Vágó István	Takács János
2	Születési helye	Gyöngyöspata	Gyöngyöspata	Gyöngyöspata
3	Tartózkodási helye pontos lakás- címmel	Gyöngyöspata Üri-utca 23.	Gyöngyöspata Üri-utca 23.	Gyöngyöspata Felszeg-utca 23.
4	Születési éve, hónapja és napja, vallása és családi állapota (nős, nőtlen, özvegy stb.), gyermekei- nek száma	1879. február 7. r. k. férjes 1 gyer- mekkel	1878. április 11. ref., nős, 1 gyer- mekkel	1877. szeptember 8. r. k., nős Vágó Juliánnával, 2 gyermekkel
5	Foglalkozása, írni, olvasni tud-e, vagyonai állapota, katonai szol- gálati viszonya	takarítónő, írni, olvasni nem tud, vagyonatlan	vincellér, írni, ol- vasni tud, egy 2000 pengő értékű háza van. Katona nem volt.	földműves, írni ol- vasni tud vagyon- atlan, gyalogos volt a volt cs. és kir. 60. gy. ezredben
6	Viszonya a sértett félhez	érdektelen	érdektelen	érdektelen
7	Volt-e már büntetve, ha igen, melyik bíróság (hatóság) által, mikor, miért és milyen bűn- tetéssel?	nem	a budapest kir. tör- vényszék által 1916 évben lopás bűntette és közveszélyes munkakerülés miatt 2½ évi börtönnel	a gyöngyösi kir. jb. által 1924 évben sik- asztás vétsége miatt 8 napi fogházzal
8	Ki végezte az elfogást (örizetbe vételt) és kinek a rendelkezése folytán?	A járőr saját kezdeményezéséből		
9	Az elfogás (örizetbevétel) helye, napja és órája	Gyöngyöspata, 1937 március 14., 17 h	Gyöngyöspata, 1937 március 14., 17 h	Gyöngyöspata, 1937 március 14., 17 h
10	Volt-e megbilincselve, ha igen, mely időtől kezdve, meddig és miért	nem	nem	nem
11	Vannak-e a testén sérülések, seb- helyek vagy bántalmazástól származó más nyomok, ha igen, azokat ki vagy mi és mikor okozta?	nincsenek	nincsenek	nincsenek
12	Van-e a jelen alkalommal vele érintkező csendőrök vagy más egyének részéről irányában ta- nusított bántásmód miatt pana- sza, ha igen, részletesen elő- adva milyen törvény- vagy sza- bályellenes bántásmódban volt része?	nincs	nincs	nincs
13	A bizalmi egyének megnevezése és tartózkodási helye	Sóvágó Péter, Kapási Tamás Gyöngyöspata		

Az eljárás alapja:

A sértett panasza.

Sértett:

Iharos Pál, aki 1883-ban született, r. k., nős, gyöngyöspatai (Templom-utca 13. házszám alatti) lakos, ingatlanforgalmi ügynök, 1937. márc. 10-én az őrsön megjelent és a következőket adta elő: 1927. márc. 10-én két heti távollét után Budapestről hazaérkezett s miután háza kapuját a nála levő kapukulccsal kinyitotta, meglátta, hogy az udvarról az üvegablakokkal ellátott, zárt folyosóra nyíló s kulccsal bezárt ajtót feltörték, valamint a folyosóról a lakásba nyíló, ugyancsak bezárt ajtót felfeszítették. A lakásban, az írószobában lévő íróasztal bezárt fiókjait, valamint a hálószobában lévő két bezárt szekrényt ugyancsak felfeszítve találta. Az íróasztal fiókjaiban lévő különféle iratokat össze-visszahányták, de az íróasztal fiókjaiból mindössze a középső fiókban elhelyezett, mintegy 25 cm hosszú, 15 cm széles és 10 cm magas vasládika tűnt el, amely 10 drb 20 pengős aranyat és körülbelül 220 pengő értékű bankjegyet tartalmazott. A bankjegyek között 2 drb 100 pengős volt, a többi 5 pengős címletekből állt. Ezenkívül eltűnt a lakásból 4 himzett, barna alapszínű ágyterítő, 2 paplan, 10 vánkos, 6 lepedő, különböző férfi és női fehérneműek. Az elvitt ingóságok értéke mintegy 1000 pengő.

Előadta továbbá: hogy mióta egyetlen gyermeke két év előtt meghalt s utána felesége hosszadalmas betegségbe esett, zárkózott életet él, felesége az év legnagyobb részét Budapesten tölti rokonainál, mert orvosi kezelés végett a klinikára jár. A ház körül szükséges munkát és takarítást Suba Verona, idősebb gyöngyöspatai hajadon szokta nála állandóan ellátni, aki azonban a nyáron szolgálatából kilépett, mert állítása szerint férjhez ment, azóta nem látta.

A tőle ellopott tárgyakról a sértett részletes jegyzéket állított össze, amelyet a járőr magához vett. Gyanúja szerint az elkövetett lopásban feltétlenül részes valaki, aki a helyi viszonyokkal ismerős volt, mert a helyszíni viszonyok ismeretére vall, hogy a tolvajok a lopás elkövetéséhez szükséges feszítőszerszámokat sem hozták magukkal. Ezenkívül a tolvajok a folyosó végén lévő két bezárt szobát nem is érintették, bizonyára azért, mert tudták, hogy azokban néhány nehezen elmozdítható, nagyobb bútordarabon kívül más semmi sincs.

Helyszín.

A járőr a helyszínen március 10-én 10 órakor megjelenve, a következőket állapította meg:

A sértett telkét az utcától 170 cm magas és 35 cm széles kőfal választja el. A kőfal utcai oldalán olyan vakolathántások észlelhetők, aminőket a falon felmászó ember okozhatott lábbeli je kemény orrával. A kőfal peremén a vakolat lehullás irányában felfelé a felverődött gyom és moha le van horzsolva. A kőfalon belül a virágágyakon két csizmás egyéntől eredő lábnyomok, amelyek azonban nyilván az időközben volt esőzés miatt, már elmosódtak. A fal mellett a fűben hever egy 2 m hosszú és 30 cm széles létra. Az udvarról a zárt folyosóra vezető ajtó nyitva van s azon, valamint a szárfán feszítés nyomai vannak akként, hogy a zár nyelvének a szárfán levő bádoggal a szárfáról levált. Ugyanez a helyzet a lakásba vezető ajtón is. A feszítés nyomainak megvizsgálása után megállapítható, hogy az ajtók felfeszítése két különböző 5—6 cm széles élű vésőszerű szerszámmal történt. Az udvari ajtó deszkája két helyen 20 cm szélességben el is törött.

A járőr az udvaron lévő virágágyak közé dobva megtalált 2 db 120 cm hosszú, 5 és 6 cm széles élű vasvésőt. Ezekről a sértett kijelentette, hogy sajátjai s hogy azok rendes helye az udvar végén lévő fáskamra, ahol különböző szerszámokat és tüzelőanyagot szokott tartani s nem kulccsal, hanem csak faretesszel szokta elzárni. Nem tudja, hogyan kerülhettek a virágágyak közé. A szerszámokat falfúrásra használta, mikor még évekkel ezelőtt abbahagyott kúműves mesterségét űzte. A létra rendes helye ugyancsak a fáskamra volt, azt a kerítés mellé idegen kezek helyezték.

A járőr megállapította, hogy a két véső az ajtók feszítő nyomaiba teljesen beleillik.

A sértett írószobájában lévő íróasztal, valamint a hálósoba két szekrényének feszítő nyomaiba az ebédlő egyik sarkában heverő tűzpiszkáló vas illik bele.

Gyanúsítottak.

1. Vágó Istvánné sz. Suba Verona a járőr kérdései elől eleinte azzal tért ki, hogy 1936. december 25-én Vágó Istvánhoz férjhez menván, háztartásában él, a sértett házatáját sem látta. A járőr további kérdéseire elmondta, hogy Vágó István még vőlegény korában többször említette neki, hogy a sértett igen gazdag ember, nagy pénzeket forgat, vajjon kire fogja hagyni vagyonát, hiszen senkije sincs már. Még a nyáron, mikor a sértett nem volt otthon, egy ízben felkereste őt szolgálati helyén, a ház körül s a lakásban szemlélődött s a fáskamrát is megnézte. Azután, hogy őt feleségül vette, több ízben beszélgettek a sértettéről és vagyonáról, továbbá arról, hogy sértett gyakran el szokott utazni. Vágó István 1937. február 20-án éjjel eltávozott hazulról. Ő sejtette, miről van szó, de férjének mit sem szólt. Hajnali 3 órakor érkezett haza Takács János

társaságában, neki mindjárt egy 100 pengős bankót adott s egy nagy bugyorban különböző fehéreneműt és ágyneműt hozott magával. Takács Jánosnál szintén egy nagy bugyor volt, amelyet még az éjtszaka folyamán magával vitt. Ő a bugyrot kibontván, annak tartalmát részben az ágyba, a szalmazsák alá, részben a lakásukhoz tartozó elkerített padláson szalma közé rejtette el. A járőr a gyanúsított által jelzett helyeken az elrejtett holmit megtalálta. A lopásból eredő 100 pengőből 20 pengőt szintén átadott, a hiányzó összeget állítása szerint, napi élelemre fordította, azonkívül magának egy háziruhát és férjének egy kalapot vett. Azt, hogy a lopásból más része lenne, tagadta. Vedelmére azt hozta fel, hogy férjének célzásai, valamint szegénysége vitte a bűnbe.

2. Vago Istvan beismeri, hogy feleségevel és Takács Jánossal együtt folytatott megbeszélések után elhatározták, hogy a sértett lakását ki fogják fosztani.

Miután megtudta, hogy sértett beteg feleségének meglátogatása végett Budapestre utazott, 1937. február 20-án délelőtt szót sógorának, Takács Jánosnak, hogy ma este meg lehetne csinálni a dolgot, mert borús idő van, az éjszaka sötét lesz. Takács a tervet helyeselve, éjjel 12 orakor elindult az ő lakásáról feleségével és Takács Jánossal a sértett háza felé, miután Takácsal abban állapodtak meg, hogy ők ketten bemasznak a kőkerítésen, míg a felesége künn orkódni fog és a holmik elvitelében fog segíteni. Miután a kőralon átmasztak, ő nyomban a fűskamrába ment, kihozta a két falbontó vesőt, ezzel Takácsal együtt a folyosóra nyíló, majd az innen a lakásba vezető ajtot felreszítette, a lakásban a kalyna mogott lévő rútoszerszamokból kiválasztott két piszkavassal fel-feszítették az íróasztal fiókjait és a két hálószoba-szekrényt. Miután az elvinni szándékolt tárgyakat két batyúba összecsomagoltak, a csomagokat kihordták a kőkerítés alá, a fűskamrából általa kinyitott létrán a fal peremére felmentek és a csomagokat a künn várakozó Vágó Istvánnak leadogatták. Az íróasztal középső fiókjában lévő penzesládikát Takács vette magához, a benne levő pénzén útközben a Séd-patak partján lévő bozótban osztzkodtak meg, a ládikát pedig a patakba dobták. Állítása szerint a ládika zárja olyan gyenge volt, hogy azt pusztán kézzel fel lehetett feszíteni, amit Takács János végzett el. A csomagokat mindhárman közösen cipelték lakásukig akkent, hogy a két ágyterítőbe csomagolt fehéreneműt és ágyneműt ő és Takács vitte és mindkettőjüknek segített Vágó Istvánné. Az ellopott készpénzből azért elégedett meg 100 pengővel, mert az ellopott fehéreneműek és ágyneműek legnagyobb részét ő és felesége tartották meg maguknak. Takács János mindössze 2 lepedőt, 4 férfinget, 4 alsónadrágot és 6 zsebkendőt kapott. A gyanúsított egyébként felsorolta az összes egyéb ellopott tárgyakat is; ez a felsorolás megegyezik a sértett által átadott jegyzék adataival. Beismeri még, hogy a sértett házában szemlélt tartott már 1936. július havában, mikor ott a sértett távollétében menyasszonyát meglátogatta.

Előadta még, hogy a lopott holmikon Takács Jánossal az ő lakásán megosztozván, a megmaradt holmikat felesége vette át elrejtés végett. Védelmére azt hozta fel, hogy a lopást felesége biztatására követte el. Ő vetette fel a lopás eszméjét s azt mondta, hogy ez lesz az ő hozománya s egyúttal hangoztatta, milyen könnyű és kockázattól mentes a sértett távollétében a lopás elkövetése.

Vágó Istvánné újból kikérdeztetvén, beismerte, hogy férje előadása a valóságnak megfelel. Beismeri, hogy férje rábeszélésében részben gyűlölet is vezette volt gazdája iránt, mert őt többször korholta s elbocsájtását helyezte kilátásba.

3. Takács János, aki a sértettel bűncselekmény minősítésére befolyással levő viszonyban nem áll, a terhére rótt lopás elkövetését Vágó Istvánnal egybehangzóan beismerte. Védekezésül szegénységét s a munkaalkalom hiányát hozta fel. Az ellopott ruhaneműek lakásán egy láda fenekén, különféle rongyok alá voltak elrejtve, ezeket önként átadta. A sértettől ellopott 10 drb 20 pengős arany a gyanúsított lakása udvarán az árnyékszék mögött volt elásva, ezt a gyanúsított a járőr jelenlétében kiásta és átadta. Ezenkívül átadott 40 pengő bankjegyet, amely, állítása szerint, a sértett íróasztalából elvett pénzből való. Összesen 120 pengő bankjegyet kapott; a hiányzó összeg állítása szerint részben élelmiszerekre, részben különböző kocsmákban italra ment el.

Tanuk:

1. Özv. Horváth Istvánné sz. Kajlós Eszter, 38 éves, r. k., gyári munkás felesége, gyöngyöspatai (Uj-u. 30. házszám alatti) lakos, érdektelen tanu előadja, hogy f. évi február első felében, a napra nem emlékszik, de még a sértett kárára elkövetett lopás előtt találkozott a piacon Vágó Istvánnal, aki tudván, hogy ő a sértett szomszédja, kérdezte tőle, hogy a sértett otthon van-e? Ő azt felelte, hogy a sértett elutazott, látta is őt útításkájával a vasút felé menni. Ugyanezen a napon délután látta Vágó Istvánt a sértett háza körül ólálkodni.

2. Szakmári Ferenc, 45 éves, ev., korcsmáros, gyöngyöspatai (Alvég 5. házszám alatti) lakos, érdektelen tanu azt vallja, hogy 1937. febr. végén többször járt korcsmájában Takács János és Vágó István s ott költek. Mindkettőjüket italkedvelő, könnyelmű és kártyás embereknek ismerte s így csak az volt előtte feltűnő, hogy ebben az időben többet költöttek, mint máskor. Ezt megelőzően huzamosabb ideig nem látta őket s így azt hitte, hogy valahol vidéken munkán voltak s az ott szerzett pénzből futja nekik a költsézésre.

Megjegyzés.

A Séd-patak medrében a járőr kutatott a gyanúsítottak szerint odahajított vasládika után, de azt nem találta meg. Valószínű, hogy azt a közben beállt esőzés miatt megnőtt víz elsodorta, esetleg a patakban játszó gyermekek kezén tűnt el.

Vágó Istvánt és Takács Jánost botrányos részegség miatt az őrs a legutóbbi évek folyamán összesen 3—3 ízben jelentette fel. Vágó István ellen izgatás vétsége miatt 1935-ben feljelentést tett az őrs, mert az aratómunkásokat különféle kommunista jel-szavakkal sztrájkra bujtogatta. Az eljárás eredménye az őrs előtt ismeretlen.

Bűnjelek:

1. Takács János lakásán 1937. március 13-án őrizetbe vett 2 vászon lepedőt, 4 vászon férfiinget, 4 vászon alsónadrágot és 6 batiszt zsebkendőt, amelyeket nevezett a járőrnek önként átadott. Ugyanezen a napon a járőr Vágó Istvántól és feleségétől lakásukon őrizetbe vette, a sértett által kiállított s idemellékelte jegyzék 1.—26., valamint 31.—52. tétele alatt felsorolt tárgyakat is. Ezeket mint az elkövetett bűncselekmények tárgyi bizonyítékait becsomagolva s az őrs pecsétjével ellátva, megőrzés végett a gyöngyöspatai községi előljárásnak adta át.

2. A sértett birtokából 1937. március 13-án a bűncselekmény tárgyi bizonyítékaként őrizetbe vett két piszkálóvasat és 2 falbontó vésőt, valamint a Vágó Istvánné által a lopott pénzből vásárolt ruhát és 1 férfikalapot külön csomagban az egri kir. ügyészség címére küldte el az őrs. A piszkálóvasakon és a falbontó vésőkön a feszítés folytán előállott súrlódás helyén fényesedés látható.

3. Vágó Istvánné birtokából 1937. március 11-én elvett 20 pengőt, Takács János birtokából ugyanezen a napon elvett 10 drb 20 pengős aranyat, és 40 pengő készpénzt, mint a lopásból eredő ingóságot pénzeslevélben az egri kir. ügyészség címére küldte el az őrs.

Nyomozta:

Hegyi János tiszthelyettes jv. és Polyák András csendőr.

Mellékletek.

1. Iharos Pál sértett által kiállított jegyzék a tőle ellopott tárgyak leírásával és becslésével.

2.—4. A gyanúsítottak vagyoni és erkölcsi bizonyítványai. Gyöngyöspata, 1937. március 15.

Hegyi tiszthelyettes
őrsparancsnok

18. melléklet

a 79. §. 474. pontjához.

Н.

Iát.

Vasútbiztosítási tervezet

a vasúti vonal
biztosítására.

[illegible]

19. melléklet

a 80. §. 480. pontjához.

H.

Iát.

Átkutatási tervezet.**N. község (terület) átkutatására.****A). Portyázó járőrök. (P)****P₁/1 (2 fő)**

1. Elosztó hely: Ferencmajor 4^h 20^I.
2. Kiindulási hely: Gombáscsárda 4^h 20^I.
3. Kutatás megkezdése: 4^h 35^I.
4. Feladat: Itt pontosan meg kell jelölni a járőr útirányát (községekben az általa átkutatandó utcákat, tereket stb.). Terep-átkutatásnál célszerű a járőrt egyszerű vázlattal ellátni.

P₁/2 (3 fő)

1. Elosztó hely.	}	Mint P ₁ /1-nél.
2. Kiindulási hely:		
3. Kutatás megkezdése:		
4. Feladat:		

stb.

B). Útellenőrző járőrök. (U)**U₁/1 (2 fő)**

1. Elosztó hely:	}	Mint P ₁ /1-nél.
2. Felállítási hely:		
3. Feladat:		

U₂/2 (2 fő)

1. Elosztó hely:	}	Mint P ₁ /1-nél.
2. Felállítási hely:		
3. Feladat:		

C). Vasútügyeleti járőrök. (V)**V/1** (2 fő)

1. Elosztó hely:	}	Mint P/1-nél.
2. Felállítási hely:		
3. Feladat:		

D). Fogolyátvevő járőrök. (F)**F/1.** (4 fő)

1. Elosztó hely: A laktanya 4^h 30^I.
2. Felállítási hely: A községháza 5^h.

E). Ellenőrző járőrök. (E)**E/1.** (2 fő)

1. Elosztó hely: Ferencmajor 4^h.
2. Kiindulási hely: Ferencmajor 5^h.
3. Feladat: Itt meg kell jelölni, hogy az ellenőrző járőrnek mely járőröket kell ellenőriznie.

E/2 (2 fő)

1. Elosztó hely:	}	Mint E/1-nél.
2. Kiindulási hely:		
3. Feladat:		

stb.

F). Általános rendelkezések.

Gyűjtőhely: A laktanya. (A járőrök bevonulására időpontot csak akkor kell kitűzni, ha ez előre megállapítható. Egyébként: „a feladat teljesítése után“). Ha több gyűjtőhely van, pontosan meg kell jelölni, hogy melyik járőr melyik gyűjtőhelyre vonuljon be.

Elhelyezés: E rovat alatt az összpontosított legénység elszállásolására vonatkozó intézkedéseket kell tárgyalni.

Élelmezés: E rovat alatt az összpontosított legénység élelmezésére vonatkozó intézkedéseket kell tárgyalni.

Egyebek: Olyan intézkedések tárgyalására szolgál, melyek az A—E rovatokban, valamint az F rovat első három bekezdésében nem tárgyalhatók.

M. kir. szegedi V. csendőrkerület.Apátfalva-i őrs.

Tényleírás.

Készült Magyarcsanád községben, a közházán 1937. évi január hó 10-én 11 órakor.

A feltartóztatott (gyanúsított)-ak neve, lakása és személyi adatai:

1. *Kövér István*, Deszk, 23. házszám alatti lakos, született 1903. évben Deszken, atyja: Kövér István, anyja: Nagy Rozália, r. kath., magyar honos, földműves, nős, neje: Kovács Anna, vagyontalan. Jövedéki kihágás miatt nem volt büntetve.

2. *Schwarcz Mór*, Deszk, 58. házszám alatti lakos, született 1907. évben Deszken, atyja: Schwarcz Salamon, anyja: Rosenzweig Irén, izr., magyar honos, kereskedő, nős, neje: Gelb Malvin, vagyonos. Jövedéki kihágás miatt nem volt büntetve.

A hivatalos eljárásnál jelenvolt tanuk neve, állása foglalkozása, lakása:

Fekete János, községi bíró, földműves, Magyarcsanád, 333. sz.,
Deák Károly földműves, Magyarcsanád, 38. sz.

A feltartóztatásnál közreműködők (tettenérők) neve, rangja, állomáshelye:

Nagy Mihály csendőrtiszthelyettes, Apátfalva, Gödri Béla csendőr, Apátfalva.

A jövedéki kihágás tárgya:

Dohányjövedéki kihágás.

A feljelentésre vonatkozó adatok:

A feltartóztatottakat a kihágáson a csendőrkörőr tettenérte és őket az apátfalvai csendőrőrs 25/bün. 1937. számú tényleírással adja át a makói pénzügyőri szakasznak:

A jövedéki kihágás elkövetésének és felfedezésének részletes leírása s a feltartóztatott (gyanúsított)-ak nyilatkozata:

A járőr 1937. január 9-én 23 órakor, Apátfalva és Magyarcsanád közötti útvonalon egy gyanúsnak látszó kocsit megállított, azt átvizsgálta és belföldi levelesdohánnyal megrakva találta. A megállítás pillanatában a kocsin ülő Schwarcz Mór elszökött, de Gödri Béla csendőr utána szaladt s mintegy 300 lépésnyi távolságban elfogta és a kocsihoz visszakísérte. Schwarcz Móron kívül Kövér István deszki lakos ült a kocsin. Ebből az okból mind a két egyént a járőr feltartóztatta s a kocsival együtt Magyarcsanád község előljáróságához bekísérte.

Itt a kocsiról lerakott dohányt a járőr Fekete János községi bíró jelenlétében — megmérte és súlyát 200, azaz Kettőszáz kilogrammban állapította meg.

1. Kövér István előadása:

„Én Deszk községben lakom és a lefoglalt kocsi és lovak tulajdonosa vagyok. Schwarcz Mór tegnap 12, azaz Tizenkettő pengőért kenderszállításra fogadott fel és nem tudtam, hogy a kocsin dohány van, mert kocsimat a kender állítólagos felrakása végett még tegnap este vittem Schwarcz Mór házába. Midőn ma reggel 9 órakor odamentem, a kocsit már megrakva találtam és sejtelmem sem volt arról, hogy Schwarcz dohányt rakott a kocsimra. Tehát ebben az ügyben ártatlan vagyok.“

Köver István
s. k.

Előttünk:

Fekete János
községi bíró.
Deák Károly.

2. Schwarcz Mór előadása:

„Köver István előadása szóról-szóra hazugság, mert soha sem fogadtam fel őt sem kender, sem más áru szállítására. A dolog úgy áll, hogy Kövérrel Makón találkoztam és felkértem, hogy egy liter borért a kocsira vegyen fel és Csanádpalotáig vigyen el. Kövér ebbe bele is egyczett, de hogy kocsiján dohányt visz-e, az iránt nem érdeklődtem. A kocsiról pedig azért szöktem el, mert a megállítás pillanatában a sötétség miatt a csendőröket nem ismertem fel s azt hittem, hogy ismeretlen egyének meg akarnak bennünket támadni.“

Schwarcz Mór
s. k.

Előttünk:

Fekete János
községi bíró.
Deák Károly.

Az őrizetbe vett tárgyak felsorolása és őrzésének helye:

200 (kettőszáz) kg. belföldi levelesdohány 10 zsákba rakva a makói pénzügyőri szakasznak átadva.

A feltartóztatásnál közreműködők észrevételei:

*Hatósági vagy más tanúk
aláírása:*

*Fekete János
községi bíró.*

Deák Károly.

*A feltartóztatásnál közreműködők
(tettenérők) aláírása:*

*Nagy Mihály s. k.
m. kir. csendőrtiszthelyettes*

*Gödri Béla s. k.
m. kir. csendőr.*

Irányelvek a tényleírás megszerkesztésére.

Ha a jövedéki kihágást többen követték el, lehetően az összesről egy közös tényleírást kell felvenni.

A tényleírásba fel kell venni mindazokat az adatokat, amelyek a jövedéki kihágás kiderítése céljából lényegesek. Az évszámon, házszámon és az esetleg idézett ügyiratok számain kívül minden fontosabb számadatot számmal és betűvel, vagy csak betűvel kell beírni. A tényleírásban fel kell sorolni:

1. Az őrizetbe vétel helyét (községet, pusztát, épület házszámát), napját és óráját és az arra okot szolgáltatott körülményeket.

2. Az őrizetbe vett személyek vezeték- és keresztnévét, születési évét, vallását, szülő és lakóhelyét, honosságát, foglalkozását, családi állapotát, vagyoni viszonyait, továbbá, hogy jövedéki kihágás miatt volt-e már büntetve és ha igen, hol, mikor, mi miatt és mire volt büntetve.

A tényleírás felvételekor a tettes személyazonosságát meg kell állapítani, ha pedig e tekintetben kétely merül fel, azt nyomozás útján tisztázni kell.

3. Az őrizetbe vételnél közreműködők nevét, rendfokozatát és állomáshelyét.

A tényleírás felvételénél még a következőket kell szem előtt tartani:

4. A tényleírást az őrizetbe vett személy előtt fel kell olvasni és ha magyarul nem tud, az általa értett nyelven meg kell magyarázni, s minden megjegyzést, amit az illető személy tenni kíván, a tényleírásba lehetően szószerint kell felvenni. Az illetőnek jogában van nyilatkozatát a tényleírásba sajátkezűleg beírni, vagy tollbamondani.

Ha az őrizetbe vett személy írásbeli nyilatkozatot nyújt be, ezt a tényleíráshoz kell csatolni, a tényleírás felvételét azonban abból a célból, hogy az őrizetbe vett írásbeli nyilatkozatot szerkeszthesen, sem elhalasztani, sem félbeszakítani nem szabad.

Ha az őrizetbe vett személy a tényleírás felvétele alkalmával részletes nyilatkozatot tenni nem kíván, a tényleírásban ezt kifejezésre kell juttatni.

5. A tényleírást az őrizetbe vett személy aláírni köteles. Ha az aláírást megtagadja, azt és annak indokát a tényleírásba fel kell venni.

Ha az őrizetbe vett egyén nem tud írni, a tényleírást kézjeggyével látja el. Ebben az esetben az őrizetbe vett egyén nevét a jelenlevő bizalmi egyének egyike írja alá.

6. Azt a felet, akivel a tényleírást felvették, fel kell világosítani, hogy jogában van a tényleírásról akár azonnal, akár később másolatot kérni. Ha ezzel a jogával él, annak hitelesített másolatát neki azonnal ki kell szolgáltatni.

7. Az őrizetbe vett tárgyakat pontosan fel kell jegyezni és a tényleírásban szám, mérték, súly és általában összes lényeges ismertetőjelek szerint kell feltüntetni. Ha számuk túlnyomóan nagy lenne, külön jegyzéket kell szerkeszteni s azt a tényleíráshoz kell hozzáfűzni. Ezt a jegyzéket ugyanazok a személyek írják alá, akik a tényleírást is aláírni kötelesek.

Továbbá fel kell sorolni azt a helyet, ahol a tárgyakat őrizetbe vették és ahová azokat beszolgáltatták, illetőleg átadták. Végül fel kell említeni, hogy a járőr az őrizetbe vett egyéneket milyen hatóságnak adta át.

8. A tényleírás befejezéséül az őrizetbevételt foganatosítónak, valamint az őrizetbe vett személy észrevételeit kell felvenni. Ezeknél a megjegyzéseknél csak azokat a körülményeket kell felvenni, amelyek az őrizetbe vételre vonatkoznak és a tényállás ki derítésére vezethetnek.

9. A tényleírást a tettenérők, valamint azok a személyek is kötelesek aláírni, akik a tényleírás felvételénél mint bizalmi egyének, vagy tanuk jelen voltak.

Ha a tényleírás-úrlap egyes szakaszainak felírataiban jelzett körülmények egyike vagy másika nem forog fenn, azt — a megfelelő szakaszban — röviden meg kell említeni.

21. melléklet.

A 30. §. 234. pontjához.

M. kir. csendőrkerület.

Fenyítési jegyzék

A fenyített neve és rendfokozata :		
A fenyítés tartama és neve :		
A fenyítés	kezdete :	
	vége :	
Szigorítások :		
Orvosi vizsga ideje :		
Séta ideje :		

Kelt,

.....
aláírás

22. melléklet.

[1. oldal.]

N.

A 73. §. 450. pontjához.

Javd.

M. kir. _____ csendőrkörület.

_____ órs.

_____ szám.

A minta lezárására alkalmazott címke kelte
és azon alkalmazott aláírások : _____

Mintavételi jelentés

A fenti csendőrkörület _____
álló járőre, mint amely az élelmiszerek, továbbá a mezőgazdasági termé-
nyek, termékek és cikkek közforgalmának ellenőrzésével meg van bízva
rendes ellenőrzési } szemle alkalmával a vegyakisérleti állomás által végzendő
feljelentésből folyó }
vegyvizsgálatra az alábbi mintákat vette:

Kelt: _____ 19. évi _____ hó _____ nap _____ óra

Hely : _____ utca _____ házszám _____

_____ pályaudvar (vásártér).

1. A termék tulajdonosának neve: _____
foglalkozása : _____ lakáscíme : _____
2. A termék elárusítójának neve: _____
foglalkozása : _____ lakáscíme : _____
3. A termék közelebbi megjelölése [minősége] : _____
4. A termék tartálya [borítékja] : _____ nagysága : _____
5. A termék tartályán lévő megnevezés [jelzés] : _____
6. A tartály zárt vagy nyitott-e : _____
7. A készlet mennyisége : _____
8. A minta darabszáma : _____
9. A vett minta mennyisége : _____ értéke : _____
10. A tulajdonos igényel-e kártalanítást? _____
11. A tulajdonos kitől vette a terméket? _____
12. Ha a minta tejtermék, az egy vagy több tehéntől származik-e? _____

A minta 19 _____ év _____ hó _____ n a _____ i
vegyakisérleti állomásnak közvetlenül beküldve.

Esetleges megjegyzések : _____

Tulajdonos [megbizott]: _____

A csendőrség részéről : _____

Tanuk : _____

[2. oldal.]

Főszolgabíró úrnak
A m. kir. rendőrség kapitányságának

Hatósági intézkedés.

..... szám.

A vegykísérleti állomásnak

Túldoldalon megjelölt és a csend-
 őrs parancsnokság által a tek. Címnek
 közvetlenül beküldött minták szakszerű
 megvizsgálása és szakvélemény adása
 végett visszakérőleg megküldöm.

Kelt....., 19..... hón.

.....
 főszolgabíró.
 rendőrkapitány.

Vegykísérleti állomás.....

..... szám.

Főszolgabíró úrnak
A m. kir. rendőrség kapitányságának

A fent megjelölt és a vegykísérleti
 állomáshoz f. évi hó-n beérkezett
 mintákat megvizsgáltuk, az erre vonatkozó sz.
 szakvéleményt csatolva megküldöm.

Kelt , 19..... hón.

.....
 vegykísérleti állomásvezetője.

22. a) melléklet.

A—4.

A 73. §. 450. pontjához.

M. kir. csendőrkerület.őrs.

..... szám.

Kísérő jegyzék.

A csatoltan beküldött mintá(k)hoz.

A minta darabszáma :

A termék tulajdonosának neve és lakáscíme :

A termék elárusítójának neve és lakáscíme :

A minta lezárására alkalmazott címke kelte és aláírásai :

A termék tartályán levő megnevezés [jelzés]

A készlet mennyisége :

A mintát vette állott járőr

19..... év..... hó..... n.....-ben

..... utca..... szám alatt

A mintavételi jelentést egyidejűen a..... i járás
főszolgabírájának, rendőrkapitányságnak küldtem be.

Kelt..... 19..... évi..... hó..... n.

A..... vegykísérleti állomásnak

23. melléklet.

a 21. §. 121. pontjához.

Irányelvek

a tűzoltórend összeállításához.

A) A laktanyában lévő személyek felriasztása. Tűzriadó!

Jelzést a helyi viszonyoknak megfelelően, határozottan kell megállapítani. (Pl. Aki a tüzet elsőnek észreveszi:

a) kis laktanyákban szóval, a tűz helyének megjelölésével az épületben lévő összes személyeket felriasztja;

b) nagyobb laktanyákban az e célra előkészített berendezést működésbe hozza)

B) Tűzoltóság és laktanyaparancsnok (honvéd állomásparancsnokság) értesítése.

A helyi viszonyok és a rendelkezésre álló berendezések (eszközök) figyelembevételével kell szabályozni.

Elv: a tűzről elsősorban a tűzoltóság értesüljön.

C) Általános intézkedések.

1. Gyülekező hely kijelölése.

2. Intézkedés arra, hogy a tűzoltó osztagba be nem osztott legénység a gyülekező helyen megjelenjék.

3. A jelen lévő rangban legidősebb intézkedései a gyülekező helyen:

a) Tűzoltásra legénység kijelölése (csak ott, ahol nincs tűzoltó osztag).

b) Kulccsal bezárt helyiségek felnyitása.

c) Kiürítendő helyiségek, épületek kijelölése a tűz helyének és terjedési irányának figyelembevételével.

A mentésre, valamint a fogdáknak levők és az oltási munkához be nem vonhatók biztonságba helyezésére legénység kijelölése.

Intézkedés arra, hogy a foglyokat, a kimentett állatokat és tárgyakat hová kell kísérni, illetőleg szállítani.

Helyiségenként előre meg kell határozni, hogy az ott elhelyezett tárgyak milyen sorrendben hordassanak ki. A sorrendre az egyes tárgyak tűzveszélyessége, értéke, illetőleg pótolhatatlansága legyen mértékadó.

Nagyobb laktanyákban ezt az egyes alakulatok önállóan határozzák meg.

d) Biztonságba helyezett foglyok, javak és állatok őrzésére legénység kijelölése,

e) Rendtartásra járőr vezénylése.

D) Tűzoltás a tűzoltóság megérkezéséig.

Végzik: a) kisebb laktanyákban a jelenlévő rangban legidősebb által kijelöltek,

b) nagyobb laktanyákban a tűzoltó osztag. Ennek működését akként kell szabályozni, hogy a tűzoltó osztagba beosztottak a tűzriadó jelre — külön parancs nélkül — öntevékenyen végezzék feladatukat.

A tűzoltó osztaggal az oltási munkálatokat illetően csakis annak kinevezett parancsnoka, ennek távollétében, a tűzoltó osztagba beosztottak közül a jelenlévő rangban legidősebb intézkedhetik.

E) Magatartás a tűzoltóság megérkezése után.

A tűzoltást a tűzoltóparancsnok vezeti. A rendelkezésére bocsátott csendőrlegénység (elsősorban a tűzoltó osztag tagjai) az oltásban annak intézkedései szerint vesz részt.

F) Magatartás a laktanya közelében keletkezett és a laktanyát veszélyeztető tűz esetében.

A rendszabályok a laktanyában jelen lévő rangban legidősebb (laktanya ügyeleti tiszt) parancsára lépnek érvénybe. És pedig:

a) A tűzoltó felszerelés készenlétbe helyezése.

b) Felsorolása azoknak a rendszabályoknak, amelyekkel megátolható a tűznek a laktanyára való áttérjedése.

c) A laktanya veszélyeztetett épületrészeiben — esetleg az egész laktanyában — lévő állatok és javak biztonságba helyezése.

Hogy ezt milyen mértékben kell foganatosítani, azt — a tűz helyének és terjedési irányának figyelembevételével — a jelenlévő rangban legidősebb esetenként határozza meg.

d) A laktanyán kívüli rendtartás (Szut. 512. p.), járőr vezénylés és az esetleg laktanyán kívül biztonságba helyezett állatok és javak őrzése.

Megjegyzés.

1. A tűzoltórendet az irányelvek pontjainak sorrendjében a helyi viszonyoknak megfelelően úgy kell összeállítani, hogy abból az okvetlenül szükséges általános tennivalókat bárki foganatosítani (foganatosíttatni) tudja.

2. Honvéd állomásokon a Háp. által kiadott utasítást a tűzoltórend összeállításánál szem előtt kell tartani.

3. Nagyobb laktanyákban elhelyezett minden egyes alakulat a laktanyaparancsnok által kiadott tűzoltórend alapján saját tennivalóiról részletes tűzoltórendet állítson össze.

Táblázatos kimutatás

**a bűntettek, vétségek és kihágások feljelentési
illetékességéről.**

(Külön kötetben van kiadva.)

Irányelvek

az őrsök által előterjesztett közbiztonsági szolgálati vonatkozású
ügyiratok átvizsgálásához.

Az őrsök mindennemű elintézt közbiztonsági szolgálati ügyiratokat, fogalmazványt stb. minden szerdán és szombaton a szárnyparancsnoksághoz átvizsgálás végett felterjeszteni kötelesek. Ha e napok valamelyike ünnepnapra esik, a felterjesztés a következő határnapon történjék.

Nem kell felterjeszteni:

1. A kihágásokról szerkesztett feljelentések fogalmazványait;

2. A főmagánvádra üldözendő bűncselekmények miatt tett feljelentések fogalmazványait;

3. Bíróságok vagy hatóságok által kiadott, elővezetést vagy karhatalmi segélynyújtást elrendelő szabályszerű felhívásokat, ha az őrsnek a felhívás idejében történt foganatosításán kívül más intézkedést nem kellett tennie és ha a szolgálattal kapcsolatban különös esemény sem történt;

4. Eltűnt személyekről, elveszett állatokról vagy tárgyakról, táncmulatságok engedélyezéséről, sportversenyekről, tudományos kutatásokról vagy kísérletekről szóló értesítéseket, ha további szolgálati levelezés tárgyát nem képezték;

5. Tudakozó íveket és lapokat, az utóbbiakat azonban csak akkor, ha a kapott válasz nemleges;

6. Olyan ügydarabokat, amelyeket csendőrparancsnokságok adtak ki, vagy amelyek csendőrparancsnokságokkal folytatott levelezésből kelttek, kivéve a nyomozó alakulatokkal folytatott levelezést. (Ez a rendelkezés nem érinti a Cs—2. utasítás 14. pontjában előírt felterjesztési köteleességet.)

7. Olyan ügydarabot, amelyből megállapítható, hogy arról a szárnyparancsnokságnak már tudomása van, feltéve, hogy közben nem történt olyan új intézkedés, amelyet a szárnyparancsnoknak felül kell bírálnia;

8. Szolgálati jegyeket.

9. Bíróság vagy hatóság által a területén lévő valamennyi őrsnek kiadott, azonos szövegű sokszorosított felhívást vagy egyéb közlést átvizsgálás végett csak a kiadó bíróság vagy hatóság székhelyén levő őrs, a többi őrs közül pedig csak az terjessze fel, amely arra érdemi jelentést tett.

A fenti 1—9. pontok alatt felsorolt ügydarabokat is fel kell terjeszteni, ha átvizsgálás alá eső ügydarabhoz tartoznak. Ha kétes, hogy egy ügydarabot fel kell-e terjeszteni vagy sem, a felterjesztés mellett kell dönteni.

A bűnügyi feljelentések fogalmazványaihoz a nyomozással kapcsolatos szolgálati lapokat csak akkor kell csatolni, illetőleg csak akkor kell pótlóan feterjeszteni, ha a szárnyparancsnok esetenként beköveteli.

A szárnyparancsnoknak jogában áll, hogy a fenti 1—9. pontok alatt felsorolt ügydaraboknak, azok bármelyik csoportjának vagy egyes ügyeknek is a felterjesztését elrendelje, ha ezt a maga tájékozódása, figyelmének bármilyen irányba kiterjesztése vagy az ellenőrzés fokozása érdekében szükségesnek látja. Ennél tartsa szem előtt, hogy az őrsök ügyvitelének rendjéért, továbbá szakszerű, pontos és megbízható voltaért nemcsak az átvizsgált, hanem az át nem vizsgált ügyiratok tekintetében is felelős.

A szárnyparancsnoksághoz átvizsgálás végett beérkező ügydarabokat stb. nem kell vettemezni, hanem az átvizsgálás megtörténtét csak a szárnyparancsnokság címnyomójának lenyomatával kell jelezni. A címnyomó alá a keltet (1940. III. 15.), a želt alá pedig jobbfelől a szakaszparancsnok, balfelől pedig a szárnyparancsnok kézjegyét kell írni. Az észrevételt stb. ezek alá kell az ügydarabra vezetni és azt a szárnyparancsnok írja alá.

Az átvizsgálás a következőkre terjedjen ki:

Bűnügyi feljelentések fogalmazványainál.

A tárgyalt ügy a csendőrség hatáskörébe tartozik-e. Az esetről az őrs nem értesült-e feltűnően későn. A nyomozás megindításánál nem fordult-e elő késedelem, az nem húzódott-e el indokolatlanul? A tényállás teljesen van-e felderítve, kellő részletességgel és tárgyilagossággal leírva? Kiterjed-e a tárgyalt bűncselekmény valamennyi tényálladási elemére? A terhelt és tanúk kikérdezésére vonatkozó szabályok be lettek-e tartva? Egyéb nyomozó cselekmények és korlátozó intézkedések szabályszerűen lettek-e teljesítve? A nyomozásnál a járőr nem követett-e el tiltott cselekményt? Megfelelő helyre tették-e a feljelentést? Kémpróbaszerűen: egyezik-e a hatóságokhoz küldött tisztázati példánnyal?

Kiderítetlen esetről az a körülmény, hogy a kiderítés még nem sikerült, egymagában nem lehet észrevétel tárgya. Ha a nyomozásra és az irányításra hivatottak a kiderítés érdekében minden rendelkezésükre álló, megengedett eszközt észszerűen igénybe vették és az ügyben, annak érdeme szerint, a további adatgyűjtés landatlanul folyik, az előjárók feladata e tevékenységnek bűnügytani felülbírálásában, esetleg útmutatások adásában vagy új irányok kezdeményezésében és végül az őrs buzdításában foglalható össze. Mulasztás, visszaélés és hanyagság azonban ne maradjon megtorlatlanul.

A helyesírási hibákat nem kell kijavítani, hanem alá kell húzni; kijavításuk a fogalmazványt szerkesztett csendőr feladata. Az őrsparancsnokokat buzdítani kell, hogy a helyesírási hibákat igyekezzenek már a saját hatáskörükben kiküszöbölni.

Hatósági felhívásoknál.

A felhívásra a hatóság jogosult-e? Tartalmilag és alakilag szabályos-e, teljesítése a csendőrség feladata-e? A felhívást az őrs szabályszerűen, kellő időben teljesítette-e? Teljesítése igazolva van-e? Megkereséseknél hasonló szempontok szerint történjék az átvizsgálás.

Szolgálati lapoknál.

A szolgálat előírása célszerű és helyes-e? A járőr az előírt tereptárgyakat leportyázta-e és az kellőképpen bizonyítva van-e? Útiránytól való eltérés indokolt-e? A szolgálat időtartama indokolt-e, nem forog-e fenn időpazarlás? Előírt pihenőket és leseket megtartották-e, az előírt időt nem lépték-e túl. Az ellenőrzés szabály- és célszerűen történt-e? Az érdembe hozott szolgálati órákat helyesen számították-e ki?

Szolgálati havifüzeteknél.

A szolgálati zivezénylések az őrskörlet viszonyainak figyelembevételével történtek-e? A szolgálati feladatnak megfelelő erejű és összetételű volt-e a járőr? Az őrsparancsnok milyen szolgálatokat végzett? Nagyobb nyomozásokba, jelentősebb ügyek lebonyolításába idejekorán kapcsolódott-e be? A belső szolgálat kezelése helyes-e? Gyakorlatok-, oktatás-, lovas őrsőkön lovarda lovaglás és napirendszerinti foglalkozásra fordított idő összhangban van-e a teljesített közbiztonsági szolgálattal? Előírt szolgálati órák megvannak-e? Aránytalanságok oka? A szolgálatkezelésnél nincs-e részrehajlás? Útbaindulások, bevonulások szabályszerű időben történtek-e?

Minden hónap harmadikán előterjesztett szolgálati havifüzetek alapul szolgálnak a vezénylési pótdíj kimutatásoknak szárnyparancsnoki megerősítéséhez.

Alaki vonatkozásban gondot kell fordítani arra, hogy az alárendeltek a rendezett ügymenet alapját képező ügyviteli szabályokat betartsák, de alaki hibák kicsinyes keresését kerülni kell.